

Børne- og undervisningsministeriet
Att.: Karen-Iben Perelman

Den 14. februar 2022

Høring over forslag til lov om ændring af lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser og lov om de gymnasiale uddannelser (Kapacitetsfastsættelse og elevfordeling på de gymnasiale ungdomsuddannelser)

Indledningsvist anerkender Dansk Erhverv de udfordringer som den politiske aftale den 10. juni 2021 og det foreliggende lovforslag søger at adressere. En række gymnasier er på grund af dalende ungdomsårgange udfordret på elevgrundlaget, og der er behov for at tage livtag med den udfordring, at enkelte gymnasier i de store byer er endt i en ond spiral med svækket søgning og polariseret elevgrundlag, der ikke afspejler befolkningssammensætningen i området.

Dansk Erhverv mener imidlertid, at der burde være søgt andre løsninger på disse udfordringer end en omfattende elevfordelingsmodel, der involverer alle gymnasier og alle gymnasiale uddannelser. Løsninger, som bygger på det eksisterende system, herunder styrkede lokale samarbejder, campusdannelser, målrettede indsatser på udfordrede institutioner og – ikke mindst – taxametersystemet. Det er vigtige redskaber til at understøtte stærke uddannelsesmiljøer af høj kvalitet, og den politiske aftale lægger også spor ud for kommende forhandlinger om taxametersystemet og institutionslovgivning. Dansk Erhverv mener, at man burde være startet med at tage de redskaber i spil fremfor at indføre en omfattende og indgribende model, hvis effekter og konsekvenser det er vanskeligt at vurdere.

Samtidig efterlader aftalen og det foreliggende lovforslag en række uafklarede spørgsmål, som risikerer at få stor betydning for de unges muligheder for at tage en gymnasial uddannelse og påvirke balancen mellem de forskellige gymnasiale uddannelser i en u hensigtsmæssig retning.

Elevernes frie valg

Med indførelse af den nye elevfordelingsmodel vil elever i de nye fordelingszoner fremover optages på baggrund af deres forældres indkomst og ved lodtrækning. Det vil alt andet lige medføre en stigende usikkerhed for de unge i forhold til deres valg af gymnasium og svække deres muligheder for et reelt frit valg af gymnasium. Med lodtrækningsmodellen vil der heller ikke længere være nogen sikkerhed for de unge i forhold til at følges med venner og veninder,

når de starter på gymnasiet. Samtidig vil et potentielt stort antal unge få lang rejsetid inden for fordelingszonerne til et gymnasium, de ikke er motiveret for at gå på.

Omvendt vil elever i afstandszoner i et vist omfang være bundet til det lokale gymnasium, hvis der ikke er elevgrundlag og tilstrækkelig søgning til det lokale gymnasium. Elever som ønsker et miljøskift eller trænger til at prøve sig af i nye rammer og fællesskaber vil således blive frataget muligheden for at vælge et andet gymnasium længere væk fra bopælen, hvis søgningen til deres nærliggende gymnasium ikke når 84 elever. Også her svækkes det frie valg således.

Alt i alt vil modellen svække elevernes frie valg, og den må samtidig forventes at øge det pres, som mange unge i forvejen oplever i forhold til deres uddannelsesvalg. Det risikerer at påvirke eleverne lyst til at påbegynde og gennemføre en uddannelse negativt.

Rekruttering til de erhvervsgymnasiale uddannelser

Dansk Erhverv mener også, at den nye elevfordelingsmodel rummer en betydelig risiko for at svække rekrutteringen til de erhvervsgymnasiale uddannelser, hhx og htx. I dag søger elever på hhx og htx mere målrettet efter konkrete gymnasier og deres profiler, og de rejser gerne længere for det. Svækker man deres muligheder for at få deres 1. prioritet, vælger de langt oftere det lokale almene gymnasium, end det er tilfældet for de elever, der har et alment gymnasium som 1. prioritet. Resultatet er samlet set dalende søgning mod hhx og htx.

For Dansk Erhverv er det afgørende, at det ikke kommer til at ske. Erhvervsgymnasierne leverer i høj grad studerende til uddannelser, der fører til beskæftigelse og til områder, hvor vi mangler arbejdskraft – og de er storleverandør til det private arbejdsmarked. En svækkelse af de erhvervsgymnasiale uddannelser er dermed en svækkelse af dansk erhvervsliv i en situation, hvor virksomhederne i forvejen har udsigt til udbredt mangel på kvalificerede medarbejdere på en lang række områder. Der er derfor behov for understøtte og tilskynde flere unge til at vælge erhvervsgymnasiet – præcis som vi også har brug for, at flere vælger den faglærte vej via erhvervsuddannelserne.

Dansk Erhverv håber, at den kommende behandling i Folketinget vil sikre netop dette – og at kapacitetsfastsættelsen på de erhvervsgymnasiale uddannelser også understøtter yderligere vækst i optaget på hhx og htx. Samtidig må man forvente, at en kommende aftale om taxametersystemet udjævner forskelle mellem de forskellige gymnasiale uddannelser for ensartede undervisningsopgaver. I dag modtager hhx f.eks. et mindre tilskud pr. årselev end elever på stx for undervisning i studieretninger med tilsvarende krav til lærere og faciliteter.

Evaluerings- og følgeforskning

Indførelsen af den nye elevfordelingsmodel hviler på et begrænset datagrundlag for så vidt angår konsekvenserne for fremtidige søgemønstre og optag. Regeringen har ved flere anledninger henvist til, at det ikke for nuværende er muligt at foretage disse beregninger. Det gælder både i forhold til andelen af elever i de enkelte kommuner, som ikke kommer ind på sin 1. prioritet, og fordelingen af optaget på de forskellige gymnasiale uddannelser.

Dansk Erhverv finder det på den baggrund afgørende, at der etableres ekstern evaluering og følgeforskning på den nye model og afsættes midler til det. Der er behov for systematisk og løbende evaluering af konsekvenserne i forhold til f.eks. fordeling mellem de forskellige gymnasiale uddannelser, andelen af opfyldte 1. prioriteter, elevernes trivsel og frafald.

Med venlig hilsen

Claus Rosenkrands Olsen
Uddannelsespolitisk chef

Hørings svar vedr. forslag til lov om kapacitetsfastsættelse og elevfordeling på de gymnasiale uddannelser

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) takker for forslag til lov om ændring af lov om institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser og lov om de gymnasiale uddannelser (kapacitetsfastsættelse og elevfordeling på de gymnasiale ungdomsuddannelser), som er modtaget i høring den 21. januar 2022.

Hos EVA noterer vi os, at lovudkastet medfører en risiko for, at elever bosat i en fordelingszone, som ikke får opfyldt en af deres tre første prioriteter, skal bruge op mod 60 min. transporttid på at komme til og fra et gymnasium, de ikke selv har prioriteret at gå på.

Det er derfor vigtigt, at der med lovforslaget afsættes midler til en evaluering, der systematisk kan følge implementeringen og dokumentere, hvad elevfordelingsaftalen betyder for fordelingen af elever i fordelings- såvel som afstands zoner samt elevernes trivsel, motivation, faglige udvikling og frafald, herunder om søgemønstrene indfrier aftalens intentioner om en mere balanceret elevsammensætning og -fordeling.

Evalueringen bør desuden bidrage til løbende praksisudvikling med særligt fokus på, hvordan gymnasier kan arbejde med at understøtte, at elever oplever at trives og være motiverede for fremmøde på et gymnasium, de ikke selv har prioriteret at gå på.

Venlig hilsen

Anne Sophie Madsen,
Områdechef for Ungdomsuddannelser, EVA

T +45 26 28 73 93
E asm@eva.dk

Dato
14.02.2022

Ref.
asm

Side
1/1

Børne- og Undervisningsministeriet

Att. : Pernille Rosenkrantz-Theil

Køge, 14. februar 2022

Ny lov om kapacitetsfastsættelse og elevfordeling på de gymnasiale ungdomsuddannelser

Bestyrelsen for Køge Gymnasium er yderst bekymret for en eventuel utilsigtet konsekvens af ny lov om kapacitetsfastsættelse og elevfordeling på de gymnasiale ungdomsuddannelser.

I 2017 var situationen sådan, at elever fra den sydligste del af Køge Gymnasiums optagelsesområde i Stevns Kommune, blev fortrængt fra en plads på deres nærmeste Gymnasium i Køge. Reglerne dengang betød, at elever fra for eksempel Greve kunne tage pladsen foran eleverne fra Stevns, fordi eleverne fra Greve, bor tættere på Køge Gymnasium end elever fra det sydlige Stevns. Men eleverne fra Greve bor endnu tættere på gymnasier i både Greve og Solrød, end de gør på Køge Gymnasium og i det lys blev reglerne dengang ændret, så der siden 2018 har kunnet tages særlige, lokale forhold i betragtning ved optagelsen af elever.

Det er uklart for os hvad konsekvenserne af de ny regler vil blive, men vi anmoder ministeren om at sikre, at den utilsigtede situation fra 2017 ikke opstår igen.

Bestyrelsen gør i øvrigt opmærksom på brev af 17. december 2021 til ministeren fra regionsformand Heino Knudsen, Region Sjælland. Brevet forklarer på udmærket vis problemstillingen og bestyrelsen for Køge Gymnasium støtter til fulde regionens henvendelse og håber med vores supplerende henvendelse, at øge opmærksomheden på problemstillingen. Regionens brev vedlægges som bilag.

Køge Gymnasiums bestyrelse stiller sig gerne til rådighed for uddybning af problemstillingen hvis det skulle ønskes.

Med venlig hilsen

Anton Svendsen

Bestyrelsesformand

Køge Gymnasium

Særlige lokale forhold ved elevfordeling på de gymnasiale uddannelser

Dato: 17. december 2021

Sags ID: EMN-2021-11407
Dokument ID: 10134639

Kære børne- og undervisningsminister Pernille Rosenkrantz-Theil

Regionsrådet

Alleen 15
4180 Sorø
Tlf.: 70155000
heikn@regionsjaelland.dk

I Region Sjælland har vi læst den politiske aftale om Den Koordinerede Tilmelding til Gymnasiale Ungdomsuddannelser med stor interesse. Formålet med aftalen er blandt andet at understøtte uddannelsesdækningen i en fremtid med færre unge end i dag. Det vil vi i Region Sjælland gerne kvittere for. Det er en vigtig dagsorden, som vi går meget op i.

Direkte tlf.:

E-mail: heikn@regionsjaelland.dk

I forberedelsen af en ny model for elevfordeling vil vi fra Region Sjælland gøre opmærksom på mangler i aftalen angående muligheden for inddrage særlige lokale forhold. Manglerne kan have stor betydning for de unge fra Stevns, der søger ind på en gymnasial uddannelse. Sagen fik også tilbage i 2017 opmærksomhed fra ombudsmanden, folketinget og medierne og førte til en bekendtgørelse om, at særlige lokale forhold kan indgå i fordelingen af pladser på stx og hf.

Unge på Stevns med lang transporttid til nærmeste gymnasium

Mange unge i Region Sjælland har langt til nærmeste gymnasium, og det gælder ikke mindst de unge der bor på Stevns. Deres nærmeste gymnasium ligger i Køge, og de unge fra Stevns bruger mellem 50 og 70 minutter på at komme til Køge Gymnasium.

Med den nye aftale lægges der op til, at unge maksimalt må have 60 minutters transporttid hver vej, ligesom det også gælder i dag. Men i dag er der også en bekendtgørelse, der gør det muligt at tage højde for særlige forhold, når unge tildeles en plads.

På Stevns findes der både den gruppe af unge, som er sikret en plads på Køge Gymnasium, fordi de ikke kan nå deres næst nærmeste gymnasium inden for 60 minutter.

Men der findes også den gruppe af unge, som lige akkurat kan nå det næst nærmeste gymnasium i Solrød på f.eks. 59 minutter. I dag vil disse unge også blive tilbudt en plads på Køge Gymnasium, fordi fordelingsudvalget kan højde for særlige lokale forhold.

Hvis den nye model for elevfordeling ikke gør det muligt, at tage højde for lokale forhold, så kan mange af de unge fra Stevns risikere at skulle køre forbi deres nærmeste gymnasium i Køge for at tage til deres næst nærmeste gymnasium i Solrød.

Ombudsmandssagen i 2017 for unge på Stevns

Udfordringen førte i 2017 til, at 11 ansøgere fra Stevns ikke fik plads på Køge Gymnasium, der havde flere pladser end ansøgere. Muligheden for at tage hensyn til særlige lokale forhold fandtes på det tidspunkt ikke. Sagen fik stor opmærksomhed fra medierne, Stevns Kommunes borgmester, folketingspolitikere og Ombudsmanden.

På den baggrund rettede daværende regionsrådsformand, Jens Stenbæk, en henvendelse til den daværende undervisningsminister Merete Riisager. I henvendelsen pegede Regionsrådsformanden på behovet for at sikre, at ansøgere med langt til deres nærmeste gymnasium fik en plads på det pågældende gymnasium. Efterfølgende vedtog folketinget en bekendtgørelse, der giver mulighed for at tage højde for lokale forhold.

Den kommende model for elevfordeling på de gymnasiale uddannelser

Vi håber, at det også fremover med den nye lovgivning bliver muligt at tage højde for de særlige lokale forhold, så vi kan sikre unge på Stevns en plads på deres nærmeste gymnasium. Vi ser derfor gerne, at der i den nye model for elevfordeling indføres denne mulighed. Både jeg og min administration står klar til at svare på spørgsmål og tage en nærmere dialog om udfordringen for unge fra Stevns, der har langt til deres gymnasier.

Vi ser frem til at høre fra dig.

Venlig hilsen

Heino Knudsen
Regionsrådsformand

Børne- og Undervisningsministeriet
aarjk@uvm.dk

Blekinge Boulevard 2
2630 Taastrup, Danmark
Tlf.: +45 3675 1777
dh@handicap.dk
www.handicap.dk

11. februar 2022 / kwk_dh
Sag 20-2022-00118
Dok. 568110

DH hørings svar over udkast til forslag om ændring af love vedr. kapacitetsfastsættelse og elevfordeling på de gymnasiale ungdomsuddannelser

Danske Handicaporganisationer (DH) har følgende bemærkninger:

Det er meget positivt, at der med elevfordelingsaftalen er enighed om, at visse elevgrupper, herunder elever med handicap skal kunne opnå forrang til optagelse på visse afdelinger. For nogle unge med handicap er det helt afgørende for deres mulighed for at gennemføre en ungdomsuddannelse, at de fx kan gå i en ASF-klasse, tage uddannelsen på et forlænget forløb, gå på en uddannelsesinstitution med god fysisk tilgængelighed eller hvor det er muligt at komme til med offentlig transport.

I bemærkningerne til lovforslaget fremgår det, at *"Ansøgere med handicap (hovedsageligt fysiske handicap)"* kan opnå forrang til optagelse til visse afdelinger.

Hertil vil vi gøre opmærksom på, at det også for ansøgere med andre former for handicap, fx autisme eller andre handicap kan være af stor betydning at få mulighed for at gå på en specifik uddannelsesinstitution, eksempelvis for at undgå at skulle tage offentlig transport eller andre forhold, der kan udgøre en barriere.

Herudover vil vi gøre opmærksom på en problematik, som vi håber bliver løst med den nye elevfordelingsaftale:

Vi er bekendt med, at det ikke tidligere har været muligt at søge en 1. og 2. prioritet på samme gymnasium via Den Koordinerede Tilmelding. Det er et problem for de unge, der fx som 1. prioritet ønsker at søge optagelse i en ASF-klasse og som 2. prioritet på en almindelig gymnasial uddannelse på samme gymnasium. Det er u hensigtsmæssigt, hvis den unge bliver tvunget til at søge et gymnasium i en anden by og med længere transporttid, alene fordi det ikke er muligt at have sine uddannelsesønsker på samme gymnasium.

Vi opfordrer til, at man sikrer sig, at dette ikke fremover bliver et problem med udmøntningen af aftalen om elevfordeling og kapacitetsfastsættelse.

Med venlig hilsen

Thorkild Olesen
formand

Børne- og Undervisningsministeriet
Departementet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

København den 12. februar 2022

Høring over forslag til lov om ændring af lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser og lov om de gymnasiale uddannelser (Kapacitetsfastsættelse og elevfordeling på de gymnasiale ungdomsuddannelser)

Danmarks Vejlederforening takker for muligheden for at afgive høringssvar om lovændringen.

Vi vurderer at der bliver en øget formidlings- og vejledningsopgave i forbindelse med lovændringen. Vi mener derfor også at der bør afsættes kommunale midler til KUI, da der vil være behov for øget uddannelsesvejledning for eleverne og kontakt med forældre, for at sikre en forståelse og undgå usikkerhed og tvivl i forbindelse med valg- og ansøgningsprocessen. Vi oplever i forvejen at vejledning i forbindelse med f.eks. optagelseskrav til de gymnasiale uddannelser er komplekst og kommer til at fylde meget i den kollektive vejledning og til forældrearrangementer, og kompleksiteten bliver ikke mindre af dette nye lovforslag. For at undgå at tage tid fra andre meget relevante emner, mener vi derfor at det er hensigtsmæssigt at der gives ekstra ressourcer til denne opgave.

Med venlig hilsen
på Bestyrelsens vegne

Karina Meinecke
Formand

Børne- og Undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

Journalnr.	
Jurist	Merethe Laursen
Telefon	22 68 23 05
E-mail	merethe.laursen@dukh.dk
Dato: 14. februar 2022	

Sagsnr.: 21/25806

Høring over forslag til lov om ændring af lov om institutioner for almen- og gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., lov om institutioner for erhvervsrettede uddannelser, lov om private institutioner for gymnasiale og lov om de gymnasiale uddannelser (Kapacitetsfastsættelse og elevfordeling på de gymnasiale ungdomsuddannelser)

Tak for høringsmateriale.

Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet (DUKH) har følgende bemærkninger:

Den fremsendte høring er ikke inden for DUKHs rådgivningsområde og vi har derfor ikke bemærkninger af retssikkerhedsmæssig karakter.

Med venlig hilsen

Merethe Laursen
Specialkonsulent/Jurist

Børne- og Undervisningsministeriet
Pemille Rosenkrantz-Theil

10. FEBRUAR 2022

JOURNALNUMMER

Forslag til ny lov om kapacitetsfastsættelse og elevfordeling på de gymnasiale ungdomsuddannelser

Stevns Kommune har noteret sig fremsættelsen af forslaget til ny lov om kapacitetsfastsættelse og elevfordeling på de gymnasiale ungdomsuddannelser.

Vi har ikke bemærkninger til hovedsigtet med forslaget om at skabe en fordelingsmodel, som kan sikre en mere jævn fordeling af gymnasieeleverne mellem gymnasierne i forhold til deres socioøkonomiske baggrund.

Men vi er bekymrede for, om den foreslåede lovændring vil kunne betyde, at den meget u hensigtsmæssige og uretfærdige situation, som elever fra Stevns Kommune oplevede i 2017, kan blive aktuel igen. Efter omfattende medieomtale og inddragelse af Ombudsmanden besluttede et flertal i Folketinget dengang, at der fremover skulle kunne tages særlige, lokale hensyn.

I Stevns Kommune er vores elever fra den sydlige del af kommunen i den særlige situation, at de har ganske lang transporttid til deres nærmeste gymnasium. Det gælder både STX, HHX, EUX, HTX og HF, som alle ligger i Køge. Transporttiden kan være 50-70 minutter.

Frem til 2017 betød reglerne for optagelse, at en elev fra eksempelvis Solrød eller sågar Greve eller Ishøj Kommuner, hvor der alle steder er lokale STX-uddannelser, kunne blive optaget på STX i Køge fremfor en elev fra det sydlige Stevns. Det skyldtes dengang, at de elever der havde kortest transporttid til den pågældende uddannelse, fik forrang.

10. FEBRUAR 2022

Der var flere eksempler herpå og de elever fra Stevns, som ikke blev optaget i Køge, måtte tage videre til andre uddannelser, længere væk. Til gymnasier som var fravalgt af for eksempel elever fra Solrød, Greve eller Ishøj.

Stevns Kommune kan ikke gennemskue konsekvenserne for vores elever af det forslag til ny lov om elevfordeling, som foreligger. Vi anfægter som nævnt indledningsvist ikke formålet med lovforslaget, men vi vil finde det uacceptabelt, hvis de nye regler for optagelse igen bringer os i den meget uheldige situation, som vores elever oplevede, før optagelsesreglerne blev ændret i 2017 (og som var gældende fra 2018), hvor alene reglerne om kortest transporttid, havde store konsekvenser for elever fra Stevns Kommune.

Vi anmoder derfor ministeren om at sikre, at der også fra 2023 og frem kan tages særlige lokale hensyn, som sikrer, at elever kan optages på deres nærmeste gymnasium, når det alene er transporttiden, der er kriteriet.

Skulle ministeren ønske det, står Stevs Kommune gerne til rådighed for nærmere dialog om spørgsmålet.

Med venlig hilsen

Henning Urban Dam Nielsen
Borgmester
HenningN@stevns.dk

Henrik Nielsen
Kommunaldirektør

Børne- og Undervisningsministeriet
Departementet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

D. 12. februar 2022
Vedr. sagsnr: 21/25806

HØRINGSSVAR IFT. LOVUDKAST OM ÆNDRING AF LOVE VEDR. KAPACITETSFASTSÆTTELSE OG ELEVFORDELING PÅ DE GYMNASIALE UNGDOMSUDDANNELSER

Niels Brock og Aarhus Business College sætter stor pris på den meget omfattende høringsproces omkring lovgivningen for fremtidig elevfordeling. På baggrund af det udsendte materiale har vi, som erhvervsskoler placeret i fordelingszonerne i hhv. København og Aarhus, følgende bemærkninger, som vi håber, vil blive taget i betragtning i det videre arbejde.

Vi anerkender, at der er udfordringer på enkelte gymnasier i de store byer, hvor elevsammensætningen i højere grad afspejler befolkningssammensætningen i lokalområdet, end i landet som helhed. Vi er imidlertid stærkt bekymrede for, at den foreslåede model betyder, at færre elever fremover gennemfører en erhvervsgymnasial uddannelse, stik imod de politiske intentioner og behovet i samfundet. Årsagen er, at hvis de unge ikke frit kan vælge en erhvervsskole, så vælger de det lokale almene gymnasium i stedet, hvor de kan fortsætte sammen med vennerne fra grundskolen. Af den samlede studenterbestand udgør HHX ca. 18 %, mens HTX blot udgør ca. 10 %. Elever, der søger en erhvervsgymnasial uddannelse, er generelt mere afklarede og vælger i højere grad "på trods af vejledning" og vennernes valg – de foretager et aktivt tilvalg. Det ses blandt andet på Niels Brock, der med mere end 1.400 ansøgere fra mere end 380 forskellige grundskoler og Aarhus Business College, der årligt optager ca. 700 elever fra 115 grundskoler. Disse tal illustrerer med al tydelighed det aktive tilvalg og den store diversitet.

Elevernes retssikkerhed og diskriminering

Vi er bekymrede for, hvorvidt den algoritmebaserede tilgang til at fordele elever på, ud fra deres forældres indkomst, også kan besidde (data)etiske og juridiske dilemmaer og komplikationer. Derfor har vi bedt Horten advokater om at vurdere det fremlagte lovforslag med henblik på at identificere eventuelle komplikationer. Vores høringssvar har således to ligeværdige dele, hvor del to er redegørelsen fra Horten, hvoraf det fremgår, at den nye ordning udgør en betydelig retssikkerhedsmæssig risiko for eleverne og deres rettigheder, ligesom brugen af algoritmer til formålet giver anledning til mere generelle bekymringer, som vi forventer der tages stilling til politisk.

Motivation for uddannelse, trivsel og frafald

Vi er bekymrede for studiemiljø, motivation og gennemførelse. Ministeriets beregninger viser at færre elever får opfyldt deres 1. prioritet, andelen forventes således at falde fra de nuværende 93 % til 84 % ved fuld

indfasning af aftalen, og det skaber, alt andet lige, flere umotiverede unge mennesker på vores uddannelser – medfører måske endda også et højere frafald.

Faldet på 9 %-point i andelen af unge, der får opfyldt deres første prioritet, er et gennemsnitstal dækkende hele landet. Der er ikke i høringsmaterialet offentliggjort beregninger fra Børne- og Undervisningsministeriet, der viser de forventede ændringer i fordelingszonerne, hvilket er problematisk i forhold til en vurdering af aftalens konsekvenser i landets tre største byer. I Aftale om Den Koordinerede Tilmelding til Gymnasiale Ungdomsuddannelser fremgår, at ministeriet skønner, at over 90 % af ansøgerne til de erhvervsgymnasiale uddannelser i fordelingszonerne får imødekommet deres 1. prioritet¹, men at skønnet er behæftet med stor usikkerhed, da det er baseret på søgemønstre fra den eksisterende model.

Med udgangspunkt i den nuværende elevsammensætning på Niels Brock og Aarhus Business College er det skolernes estimat, at op mod 800 af de elever, der nu går på en merkantil erhvervsgymnasial uddannelse i København, ikke ville blive optaget på deres nuværende uddannelse, hvis de søgte igen med den nye elevfordelingsaftale. Det samme gør sig gældende for ca. 250 unge i Aarhus. Alene for de to institutioner bliver der således mere end 1.000 elever, der bliver sendt til en anden uddannelsesinstitution – og potentielt også en anden uddannelse – end de har ønsket, se nedenstående.

En gruppe af unge vil blive ramt meget hårdt

Af § 11 h stk. 2 fremgår, at "Ansøgerne fordeles i fordelingsmekanismen, så deres uddannelsesønsker imødekommes bedst muligt, jf. stk. 3- 5 og § 11 i. 1. prioritetsønsker søges imødekommet før 2. prioritetsønsker, som søges imødekommet før 3. prioritetsønsker, som søges imødekommet før 4. prioritetsønsker, mens 4. og efterfølgende gymnasiale prioriteter er sidestillede". I praksis betyder det, at en elev, der taber lodtrækningen til sit 1. prioritetsønske står i 2. række til opfyldelse af sin 2. prioritet, idet elever, der har den institution som 1. prioritet, har en fordel og så fremdeles ned gennem prioritetsrækken. De elever, der taber første runde, er således i høj risiko for først at få tildelt et gymnasium i den sidestillede 4. prioritet eller som en skyggeprioritet i henhold til § 11 j stk. 3 "... på den afdeling med ledig kapacitet indenfor ansøgerens indkomstkategori, hvor ansøgeren vil få kortest transporttid fra bopælen til afdelingen, dog indenfor maksimalt 60 minutter". De unge, der taber 1. runde i lodtrækningen, er med andre ord i høj risiko for at få tildelt en plads, der ligger meget langt fra deres ønsker.

Antal prioriteter er afgørende for reel mulighed for elevens optag på erhvervsgymnasiale uddannelser

Det er generelt problematisk, at en række afgørende beslutninger ikke indgår i lovgivningen, men i stedet er henvist til den kommende bekendtgørelse, idet det umuliggør en samlet vurdering af aftalens konsekvenser på baggrund af høringsmaterialet. Af § 11 h stk. 5 fremgår det, at "Børne- og Undervisningsministeren kan fastsætte regler for fordeling af ansøgere mellem afdelingerne, herunder om procedure, antal uddannelsesønsker i fordelingszoner...". I Aftale om Den Koordinerede Tilmelding til Gymnasiale Ungdomsuddannelser fremgår at: "... alle ansøgere til uddannelsessteder i fordelingszoner som udgangspunkt skal tilkendegive mindst 4 prioriteringer..."² I Aarhus findes der to HHX-udbudssteder og tre HTX-afdelinger. Hvis en elev, der ønsker en merkantil studentereksamen, skal indgive fire uddannelsesønsker, betyder det, at eleven skal prioritere de to afdelinger i Aarhus, men hvad med de sidste to uddannelsesønsker? Skal eleven ønske Tradium i Randers, College 360 i Silkeborg eller SCU i Skanderborg som 3. og 4. prioritet for at opfylde kravet. Det er ikke realistisk, og et krav om fire uddannelsesønsker øger krydssøgningen og reducerer dermed antallet af optagne elever på

¹ Aftale om Den Koordinerede Tilmelding til Gymnasiale Ungdomsuddannelser s. 6 ff.

² Aftale om Den Koordinerede Tilmelding til Gymnasiale Ungdomsuddannelser s. 9

erhvervsgymnasierne, idet eleverne med sikkerhed som de sidste prioriteter angiver de lokale almene gymnasier.

Fordeling af overkapacitet

Det fremgår, af bemærkningerne til § 8, stk. 8, at de erhvervsgymnasiale uddannelser får en vis forrang "i form af en mindre overkapacitet... i form af, at kapaciteten fastsættes en smule højere end det forventede antal 1. prioritetsansøgere til disse uddannelser." Det er afgørende, at denne overkapacitet har en størrelse og placeres på erhvervsskolerne, så man reelt modvirker den frygtede sivning fra de erhvervsgymnasiale uddannelser til de almene gymnasier.

København – skævvrides med 3 zoner

København er i lovudkastet inddelt i tre zoner. Pga. indkomstforskellene mellem syd, midt og nord, fastholde disse zoner reelt elever fra lavindkomst-familier syd for byen og visa versa. Det er også nødvendigt at understrege, at forholdene mellem erhvervsskolerne er anderledes end mellem gymnasierne, idet erhvervsskolerne i langt højere grad har skabt skarpe, tydelige erhvervsrettede studieretninger, der appellerer til en smallere elevgruppe, end de bredere studieretninger på de mere generelle, almene gymnasier.

Faglighed og specialisering

Til trods for, at erhvervslivet skrider på unge med fagligt stærke erhvervsrettede uddannelser, modarbejder elevfordelingen direkte dette. Erhvervsgymnasierne har i udtalt grad udviklet – i samarbejdet med det lokale erhvervsliv – skarpe specialiserede studieretninger, der ofte rekrutterer elever fra et meget stort opland. Sagt med andre ord; afklarede unge rejser gerne længere for at få deres uddannelsesønske opfyldt, hvilket den foreslåede fordelingsmodel om ikke forhindrer, så i hvert fald bremser. Endelig er de afklarede unge så afklarede, at deres uddannelsesønske går på studieretningsniveau og ikke på uddannelsesniveau. Det afspejles i de unges krydsøgning. Der er således stor forskel på at blive optaget på den internationalt orienterede IBB og UX-designlinjen – begge udbudt på Niels Brock.

Med elevfordelingsmodellen risikerer vi, at netop de afklarede, motiverede og dygtige elevers uddannelsesprioritering ændres pga. den uforudsigelighed, som forældreindkomst og lodtrækning medfører, og at de i højere grad søger mod det bredere, mindre specialiserede almene gymnasium.

Stavnsbundne unge efter grundforløbet?

Grundforløbet skal, ifølge aftaleteksten anno 2016, kvalificere elevernes endelige valg af studieretning og forbedre elevernes muligheder for at gennemføre den valgte studieretning. Men vi har svært ved at se, hvordan det praktisk skal kunne lade sig gøre med den foreslåede fordelingsaftale. Det er vanskeligt at forestille sig, at de ca. 10 % af vores elever, der i dag flytter i løbet af eller efter grundforløbet lige skulle passe ind i den indkomstfordeling, der dels passer med den afgivende og dels den modtagende institutions tildelte indkomstnormering. Vi kan ikke forestille os, hvordan det vil kunne foregå i praksis.

Økonomiske rammer og kvalitet i undervisningen, herunder indfasning af kapacitetsbegrænsninger

Danske Regioner udarbejdede i 2017 en analyse af udvikling i ungdomsårgangene frem til 2030³. Heraf fremgår, at i 2030 er der 25.000 færre unge i aldersgruppen 16-19 år end i 2017. Det svarer til 32 almene gymnasier, 15 erhvervsskoler eller 900 gymnasieklasser. Idet nettoindvandringen har været på et relativt

³ Fremtidens ungdomsuddannelser: Færre unge og øget konkurrence, Region Midt 2017 s. 4

lavt niveau i årene frem til nu, er det rimeligt at antage, at analysen stadig står til troende. Af høringsmaterialet ses, at det nuværende uddannelsesudbud i alt væsentlighed forventes opretholdt, således at eleverne fordeles til de nuværende afdelinger. Det betyder med andre ord, at de gymnasiale uddannelser får en væsentlig og stigende overkapacitet i de kommende år. Som institution kan man naturligvis tilpasse antallet af medarbejdere, herunder særligt underviserne, men det er vanskeligt at tilpasse bygningskapacitet. Et gymnasium udgør således et sammenhængende hele, hvor det er vanskeligt eller umuligt at tilpasse bygningsmassen og dermed de deraf afledte omkostninger. Det kan endvidere være vanskeligt at tilpasse administration, it og bygningstjeneste, idet nogle funktioner skal opretholdes, uanset antallet af elever. Sidst men ikke mindst fremgår det implicit af lovudkastet, at kapacitetsfastlæggelsen beregnes ved ansøgningstidspunktet, se bl.a. s. 62, med en klassekvotient på 28. Da en del elever på dette tidspunkt ikke ved, om de har retskrav på optagelse eller består en eventuel optagelsesprøve, betyder det, at der vil være ledige pladser ved skoleårets start. Nogle elever vil fortryde deres uddannelsesvalg, og flere vil falde fra som følge tildeling af en plads på et gymnasium og måske en uddannelse, de ikke har ønsket. Klassekvotienten vil derfor falde på gymnasierne generelt, hvilket yderligere kommer til at belaste skolernes økonomi.

I henhold til § 8 stk. 8 træffer Børne- og Undervisningsministeren bestemmelse om bl.a. gradvis indfasning af større kapacitetstilpasninger. Som udgangspunkt tager fuld indfasning af kapacitetstilpasningen tre år på den enkelte institution. Indfasningsperioden medfører særligt på institutioner med større kapacitetstilpasninger stor usikkerhed blandt medarbejderne, særligt underviserne, med deraf følgende forringelse af arbejdsmiljøet. Det kan derfor ikke anbefales, at indfasningsperioden forlænges.

For de institutioner der bliver pålagt kapacitetsbegrænsning, hvilket, jf. ovenstående, må antages at være hovedparten, medfører aftalen en generelt forringet økonomi. Den relative andel af de samlede taxametre, der anvendes til administration og bygningsdrift, vil stige, mens den relative andel, der bruges i undervisningen, vil falde. Det vil alt andet lige betyde en forringet uddannelseskvalitet – ikke kun på enkelte gymnasier, men for hovedparten af de danske gymnasieelever.

Opsummering

I dag opleves de problemer, som elevfordelingen bringes til verden for at løse i fordelingszonerne, ikke på erhvervgymnasierne. Vi kender problemstillingerne, for vi har selv oplevet dem – og har løst dem, og vi vil gerne være med til at løse dem så Uddannelsesdanmark bliver den bedst mulige udgave af sig selv – det skal vi stå sammen om. Men vi bliver nødt til at opponere, når vi kan se, at konsekvenserne af den foreslåede løsning medfører, at erhvervsskolernes profiler borteroderer – profiler, der har fået de unge til aktivt at tilvælge erhvervgymnasierne. Den foreslåede løsning betyder, at erhvervsskolerne nationalt set står svagere i forhold til det almene gymnasium. Stik imod både politiske intentioner og behovene i samfundet.

Generelt betyder aftalen i fordelingszonerne, at:

- Færre unge bliver optaget på deres 1. prioritet, og at disse unge risikerer at blive fordelt via skyggeprioritet med deraf følgende dårligere motivation, trivsel og gennemførelse.
- Erhvervgymnasierne, der tilbyder specialiserede studieretninger, og dermed styrker elevernes faglighed og motivation, bliver hindret i dette.

- Uddannelseskvaliteten generelt falder som følge af den dårligere økonomi på den enkelte institution, der er en konsekvens af den kapacitetsbegrænsning, der er nødvendiggjort af en stor og stigende overkapacitet i sektoren.

På vegne af de elever, som vi uddanner, sætter vi vores lid til, at der vil blive taget hensyn til disse bekymringer.

Med venlig hilsen

Karina Boldsen, Bestyrelsesformand for Aarhus Business College

Ernst Lykke Nielsen, Bestyrelsesformand for Niels Brock

NOTAT OM DE RETLIGE RAMMER FOR LOVFORSLAG OM ELEVFORDELING

1. OPDRAG OG BAGGRUND

Børne- og Undervisningsministeriet sendte den 21. januar 2022 et forslag til ændring af lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse mv., lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser og lov om de gymnasiale uddannelser (Kapacitetsfastsættelse og elevfordeling på de gymnasiale ungdomsuddannelser) i høring (herefter Høringsudkastet). Høringsfristen udløber den 14. februar 2022.

Forslaget indebærer en etablering af en ny elevfordelingsmodel til brug for optagelse på de almengymnasiale såvel som de erhvervgymnasiale ungdomsuddannelser. Med den nye elevfordelingsmodel inddeles Danmark i zoner, hvorefter fordeling af ansøgerne til de gymnasiale ungdomsuddannelser vil ske efter forskellige kriterier i afstands- og fordelingszoner. I den forbindelse indeholder Høringsudkastet bl.a. også nye regler om kapacitetsstyring.

Horten har gennemgået Høringsudkastet og dets relation til eksisterende lovgivning, herunder menneskerettighederne, ulovfæstede retsgrundsætninger og øvrige samfundsmæssige hensyn på opdrag fra Niels Brock Copenhagen Business College og Aarhus Business College.

Notatet indeholder i afsnit 3 en vurdering af, om Høringsudkastet indebærer en risiko for *krænkelse af menneskerettighederne* for de kommende elever. Afsnit 4 indeholder en vurdering af, om den i Høringsudkastet foreslåede *fordelingsalgoritme* (dys. teknologi i form af kunstig intelligens) er i overensstemmelse med kravene for brug af kunstig intelligens. Dette er navnlig med fokus på myndighedernes overholdelse af retlige krav samt elevernes retssikkerhed. Afsnit 5 indeholder en vurdering af, om behandlingen af elevers og forældres personoplysninger er i overensstemmelse med *dataskyttelsesretten*. Endelig fremgår der af afsnit 6 en gennemgang af *retssikkerhedsmæssige betænkeligheder* i Høringsudkastet i øvrigt, herunder i forhold til rekursmuligheder og bemyndigelsesbestemmelser.

Afsnit 2 nedenfor indeholder en sammenfatning af konklusionerne.

2. SAMMENFATNING

2.1 Indledning

Dansk lovgivning skal være inden for rammerne af Danmarks Riges Grundlov og Danmarks og internationale forpligtelser, herunder EU-retten. Det er således nødvendigt, at forholdet til disse regler overvejes grundigt, hvis der er en risiko for, at danske regler er på kant hermed.

Desuden skal den ordning, som Høringsudkastet skal danne rammerne for, også i praksis kunne lade sig gøre inden for lovgivningens rammer. Her kan opmærksomheden henledes på "Gladsaxe-modellen", hvor brugen af ny teknologi (et statistisk værktøj) gav anledning til kritik. Dette skyldtes bl.a. modstanden i offentligheden mod, at staten herved ville få adgang til at foretage overvågning ved hjælp af netop kunstig intelligens (algoritmer) og borgernes persondata.¹

Dertil kommer, at de love, der sendes til afstemning i Folketinget, skal have en sådan kvalitet, at Folketinget er klar over forslagets indhold og konsekvenser.² Det betyder også, at hvis Høringsudkastet skal fravige andre regler på lovsniveau, skal det klart og tydeligt fremgå af lovteksten, jf. også den formelle lovs princip. Ud over at respekt for lovkvaliteten understøtter, at ny lovgivning overholder grundlæggende rettigheder og principper om retssikkerhed, sikrer det også den fornødne åbenhed og demokratiske debat. Som eksempel, der illustrerer manglen herpå bl.a. som følge af lovgivningens udformning, kan nævnes vedtagelsen af L73, hvor Skatteforvaltningen fik en meget vidtgående beføjelse til at samkøre data og bruge kunstig intelligens. Nævnes kan også vedtagelsen af en hovedlov på beskæftigelsesområdet, lovforslaget om aktiv beskæftigelsesindsat, hvor Datatilsynet ikke var blevet gjort bekendt med brugen af algoritmer og behandling af personoplysninger, som var nævnt på side 212 i lovforslaget.³

I nærværende sag gør bekymringer af samme karakter, som beskrevet ovenfor, sig gældende. Høringsudkastet indebærer, at den nye ordning for elevfordeling udgør en betydelig retssikkerhedsmæssig risiko for navnlig eleverne og en deraf afledt risiko for, at elevernes menneskerettigheder krænkes. Dertil kommer, at bredere samfundsmæssige hensyn, herunder navnlig overvejelser om rammerne for brug af algoritmer i det offentlige, indebærer, at Høringsudkastet giver anledning til mere generelle bekymringer.

En gennemførelse af forslaget om kapacitetsstyring kan herudover betyde, at der på nogle gymnasier vil blive skåret i kapaciteten. Det er ud fra Høringsudkastet uvist, hvilke conse-

¹ Teknologiens Mediehus, Version2: "Juridiske eksperter: Gladsaxes algoritme overtræder persondatalov" (februar 2019). Tilgængelig via www.version2.dk/artikel/juridiske-eksperter-gladsaxes-algoritme-overtraeder-persondata-lov-1087407.

² Se om kravene: Justitsministeriets vejledning om lovkvalitet. Tilgængelig via www.lovkvalitet.dk.

³ Datatilsynet: "Datatilsynet har afgivet supplerende høringssvar om beskæftigelseslov" (juli 2019). Tilgængelig via www.datatilsynet.dk/presse-og-nyheder/nyhedsarkiv/2019/jul/datatilsynet-har-afgivet-supplerende-hoeringssvar-om-beskaeftigelseslov.

kvenser det kan have for uddannelsesinstitutionerne, og dermed mulighed for at planlægge bemanning. Det er også uvist, om det kan få en negativ betydning for det faglige, bæredygtige undervisningsmiljø.

2.2 Høringsudkastets indhold

Ovenstående bekymringer for retssikkerhed, mulig krænkelse af menneskerettigheder og bekymringer ud fra bredere samfundsmæssige hensyn skyldes navnlig:

1. Den foreslåede elevfordelingsmodel baseret på forældres indkomst skal bl.a. understøtte, at der sker et fald i antallet af afdelinger med en høj andel af elever med ikke-vestlig herkomst. Dette indebærer en betydelig risiko for forskelsbehandling på baggrund af herkomst og formueforhold samt en risiko for indirekte diskrimination af socialt udsatte unge med fysiske eller psykiske sygdomme, der gør dem ude af stand at transportere sig op til to timer hver dag. Dette medfører en betydelig risiko for, at ordningen, som søges implementeret med Høringsudkastet vil være i strid med menneskerettighederne. Denne problematik øges som følge af, at elevfordelingen sker på baggrund af en algoritme, jf. pkt. 3, nedenfor, hvor der anvendes kendte såvel som ukendte datakilder, hvori der risikerer at indgå bias. Det er således vanskeligt eller ligefrem umuligt at efterprøve Børne- og Undervisningsministeriets vurdering af, om den foreslåede elevfordeling er i strid med menneskerettigheder, fordi Høringsudkastet ikke beskriver forholdet til menneskerettighederne. Ordlyden af Høringsudkastet indeholder hjemmel til at anvende en "central it-understøttet fordelingsmekanisme". Når bemærkningerne til Høringsudkastet nærlæses, fremgår det, at denne fordelingsmekanisme er en algoritme. Den foreslåede ordning ved brug af en algoritme øger risikoen for, at der indføres en ordning, der vil være i strid med de forvaltningsretlige krav til brug af algoritmer i den offentlige forvaltning, navnlig at de forvaltningsretlige retsgrundsætninger om saglighed, magtfordrejning, lighed og delegation ikke vil kunne overholdes i praksis. Herudover er der risiko for et mangelfuldt oplysningsgrundlag, i det omfang det alene er op til algoritmen at indhente og sammenkøre data til brug for fordelingen. Den foreslåede ordning bør samtidig overholde principperne for brug af kunstig intelligens, som fremgår af både den nationale strategi for brug af kunstig intelligens samt internationale principper herfor. Dette forholder Høringsudkastet sig ikke til. Samlet set giver dette anledning til retssikkerhedsmæssige bekymringer for de kommende elever, ligesom det er bekymrende ud fra bredere samfundsmæssige hensyn.
2. Som forslaget ser ud nu, er det behæftet med betydelig usikkerhed, om det lovligt kan vedtages inden for rammerne af det nationale råderum i databeskyttelsesforordningen ("GDPR")⁴. Der er således en nærliggende risiko for, at den foreslåede ordning er i strid med GDPR, da Høringsudkastet ikke forholder sig til, om de grundlæggende principper for behandling af personoplysninger, herunder proportionalitet og formålsbestemthedsprincippet, er overholdt. Ligeledes tager Høringsudkastet ikke stilling til, hvilke følsomme oplysninger der bliver behandlet,

⁴ Europa-Parlamentet og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse) (EØS-relevant tekst)

proportionaliteten af at behandle disse, og de specifikke foranstaltninger som er påkrævet i forbindelse med behandlingen. Dertil kommer, at der ikke er taget stilling til fx GDPR art. 22 om profilering. Dette kan samlet set lede til en væsentlig krænkelse af elevernes rettigheder efter GDPR.

3. Endelig indeholder det fremsatte Høringsudkast en betydelig risiko for, at den lovgivende magt reelt forskydes til regeringen, eftersom en række af bemyndigelsesbestemmelserne er vidtgående og upræcist afgrænset. Dette indebærer endvidere, at den kommende retstilstand er uforudsigelig for eleverne. Derudover er den foreslåede afskæring af klageadgangen til alene at omhandle retlige spørgsmål, samt afskæring af klageadgangen til ministeriet retssikkerhedsmæssigt ubetydende for eleverne. Det skal navnlig ses i lyset af, at det ikke er klart, om algoritmens output kan påklages.

Disse punkter er uddybet nedenfor i vurderingen i afsnit 3-6.

2.3 anbefalinger

Det anbefales, at ovenstående bekymringer vurderes i forbindelse med høringsnotatet, og at de enten leder til ændringer i Høringsudkastet, eller at de omtalte forhold adresseres i det kommende lovforslags tekst eller bemærkningerne. Det anbefales i den forbindelse, at ordningen om nødvendigt justeres, så den foreslåede ordning, herunder fordelingsalgoritme, er inden for rammerne af grundlæggende menneskerettigheder, understøtter retssikkerhed, sikrer tillid til den offentlige forvaltning og varetager bredere samfundsmæssige værdier og hensyn.

Endelig anbefales det, at Dataetisk Råd høres over Høringsudkastet.

3. VURDERING: ER HØRINGSUDKASTET I OVERENSSTEMMELSE MED MENNESKERETTIGHEDERNE?

3.1 De retlige rammer

3.1.1 *Forbuddet mod forskelsbehandling*

Menneskerettighedernes indhold

EU's Charter om grundlæggende rettigheder ("Charteret") art. 21 og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention ("EMRK") art. 14 beskytter den grundlæggende ret til ikke at blive diskrimineret, dvs. udsat for forskelsbehandling. Begge bestemmelser indeholder en række ikke-udtømmende kriterier, der ikke må diskrimineres på baggrund af.⁵

⁵ Af EUC art. 21, stk. 1, fremgår, at enhver forskelsbehandling på grund af køn, race, farve, etnisk eller social oprindelse, genetiske anlæg, sprog, religion eller tro, politiske eller andre anskuelser, tilhørsforhold til et nationalt mindretal, formueforhold, fødsel, handicap, alder, seksuel orientering eller ethvert andet forhold er forbudt. Af EMRK art. 14 fremgår, at diskrimination ikke må ske på baggrund af køn, race, farve, sprog, religion, politisk eller anden overbevisning, national eller social oprindelse, tilhørighed til et nationalt mindretal, formueforhold, fødsel eller ethvert andet forhold.

Forbuddet mod forskelsbehandling i Charteret og EMRK omfatter både direkte og indirekte diskrimination. Det følger dog af praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol ("EMD"), at en forskelsbehandling er lovlig, hvis den varetager et anerkendelsesværdigt formål, og der er proportionalitet mellem det anvendte middel og det formål, der er forsøgt realiseret. Proportionalitetsprincippet indeholder et krav om egnethed, nødvendighed og forholdsmæssighed.⁶

Forbuddet mod forskelsbehandling i EMRK art. 14 indebærer, at personer i sammenlignelige situationer som udgangspunkt skal behandles ens i forhold til de i konventionen og dens tilhørende protokoller øvrigt anerkendte rettigheder og friheder. Anvendelsen af art. 14 forudsætter ikke, at der foreligger en egentlig krænkelse af andre menneskerettigheder. Art. 14 har som følge heraf et selvstændigt, men ikke uafhængigt, anvendelsesområde.⁷

Diskriminationsforbuddet i art. 14 i EMRK kan således bringes i spil, hvis den mulige forskelsbehandling vedrører en rettighed, der i øvrigt er beskyttet af konventionen. I nærværende kontekst er det således relevant at se på retten til uddannelse og privatliv, som art. 14 ville kunne påberåbes sammen med, jf. nedenfor.

Charteret art. 21 skal fortolkes på samme måde som EMRK art. 14, og bestemmelsen vil være relevant, hvis Høringsudkastet også får betydning for områder, der implementerer EU-retten, eller hvor en borger benytter rettigheder i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF), jf. Charteret art. 51, stk. 1, 1. pkt.⁸

Forbuddet mod forskelsbehandling fremgår desuden af bl.a. FN's Konvention om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder ("KØSKR").⁹ Af KØSKR art. 2, stk. 1, fremgår det, at konventionens rettigheder, herunder retten til uddannelse, skal gennemføres uden forskelsbehandling af nogen art i henseende til race, hudfarve, køn, sprog, religion, politisk eller anden anskuelse, national eller social herkomst, formueforhold, fødsel eller anden stilling.

Menneskerettighedernes fortolkning af internationale domstole

EMD har udtalt, at ingen forskelsbehandling baseret alene eller i afgørende grad på en persons etniske oprindelse kan begrundes i et nutidigt demokratisk samfund, og at der må anføres tvingende eller meget tungtvejende grunde for at begrunde indirekte forskelsbehandling på baggrund af etnisk oprindelse.¹⁰

⁶ Se EMD i fx *Jamés m.fl. mod Storbritannien*, dom af 21. februar 1986, pr. 50.

⁷ Kjølbros, Jon Fridrik: *"Den Europæiske Menneskerettighedskonvention for praktikere"*, 5. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag (2020), s. 1278.

⁸ Kargopoulos, Alexandros-Ioannis: *"ECHR and the CJEU – Competing, overlapping, or Supplementary Competences?"*, (august 2015). Tilgængelig via www.eucrim.eu/articles/echr-and-cjeu/.

⁹ FN's Konvention om Økonomiske, Sociale og Kulturelle Rettigheder er ratificeret af Danmark og trådte i kraft den 3. januar 1976, hvorefter den således blev retligt bindende for Danmark.

¹⁰ EMD's dom af 24. maj 2017, *Biao mod Danmark*, pr. 94.

Herudover følger det af EMD's praksis om EMRK art. 14, at statens skønsmargin indskrænkes, og at staten må have yderst væsentlige bevæggrunde, hvis denne foretager et indgreb i fundamentale rettigheder, som især retter sig mod en sårbar gruppe.¹¹ En person kan fx være sårbar som følge af dennes etnicitet eller handicap, herunder enten psykisk eller sanseligt handicap.¹² Det bemærkes i den forbindelse, at børn med handicap anses som særligt sårbare.¹³

3.1.2 Retten til uddannelse

Det fremgår af EMRK 1. tillægsprotokol art. 2, at ingen må nægtes retten til uddannelse.¹⁴ Ligeledes følger det af Charteret art. 14, at enhver har ret til uddannelse.

At retten til uddannelse skal gennemføres uden forskelsbehandling, fremgår udover i ovennævnte art. 2, stk. 1, i KØSKR, af fx direktiv 2000/43/EF om gennemførelse af princippet om ligebehandling af alle uanset race eller etnisk oprindelse.¹⁵ Formålet med direktivet er at forhindre forskelsbehandling og at fremme ligebehandling af alle uanset race eller etnisk oprindelse, både ifm. adgangen til uddannelse og under uddannelse, jf. direktivets art. 3, stk. 1, litra b og g.

Det er således både muligt at anvende EMRK art. 14 og i visse tilfælde Charteret art. 21.

3.1.3 Retten til privatliv

Det følger af Charteret art. 7 og EMRK art. 8, at enhver har ret til respekt for sit privat- og familieliv. Beskyttelsen omfatter både forældrene og eleverne.

EMD har i sin praksis lagt til grund, at privatliv er et meget bredt begreb, som det hverken er muligt eller nødvendigt at definere udtømmende.¹⁶ Beskyttelsen angår således bl.a. behandling af personoplysninger.¹⁷

Derudover beskytter EMRK art. 8 retten til personlig udvikling og retten til at etablere og udvikle relationer med andre mennesker og omverdenen, dvs. retten til et privat social-

¹¹ Oddný Mjöll Arnardóttir: "Vulnerability under Article 14 of the European Convention on Human Rights – Innovation or Business as Usual?", Oslo Law Review, vol. 4(3), 2017, s. 159. Tilgængelig via www.idunn.no/doi/10.18261/issn.2387-3299-2017-03-03.

¹² Oddný Mjöll Arnardóttir: "Vulnerability under Article 14 of the European Convention on Human Rights – Innovation or Business as Usual?", Oslo Law Review, vol. 4(3), 2017, s. 161f. Tilgængelig via www.idunn.no/doi/10.18261/issn.2387-3299-2017-03-03.

¹³ EMD's dom af 23. maj 2016, Çam v. Turkey (51500/08), pr. 67.

¹⁴ Retten til uddannelse fremgår også af fx FN's Verdenserklæring om Menneskerettigheder fra 1948, at enhver har ret til undervisning. Herudover regulerer en række konventioner retten til uddannelse, herunder fx FN's Konvention om Barnets Rettigheder artikel 29, der beskytter barnets ret til uddannelse og FN's Konvention om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder. Også EU-retten fastslår i EUC art. 14, at enhver har ret til uddannelse og adgang til erhvervsuddannelse og efter- og videreuddannelse.

¹⁵ Direktivet er implementeret i Danmark ved lovbekendtgørelse nr. 438 af 16. maj 2012 om etnisk ligebehandling.

¹⁶ Justitsministeriets vejledning om lovkvalitet, afsnit 3.1. om retlige grænser og almindelige principper, s. 183. Tilgængelig via www.lovkvalitet.dk.

¹⁷ Se hertil afsnit 5.3. om databeskyttelsesreglerne nedenfor.

liv.¹⁸ Retten til personlig udvikling gælder både i relation til personlighed og til personlig autonomi. Dette anses for et vigtigt princip bag EMRK art. 8.¹⁹ Foranstaltninger på uddannelsesområdet er således under visse omstændigheder omfattet af retten til privatliv. Dette kan fx være tilfældet, hvis foranstaltningen medfører en emotionel forstyrrelse, som påvirker elevens psykiske velbefindende, værdighed og moralske integritet.²⁰ Ifølge fast praksis hos EMD er det af afgørende betydning, at alle beslutninger vedrørende børn tages med deres bedste interesse for øje.²¹

3.1.4 *Krav til national lovgivning som følge af menneskerettighederne*

Det er desuden anerkendt, at nationale regler skal udarbejdes med respekt for de af Danmark tiltrådte konventioner.²² Det skyldes, at formodningsreglen inden for den danske statsret tilsiger, at lovgivningsmagten må formodes ikke at ville handle i strid med Danmarks internationale forpligtelser.²³

Endelig følger det af den formelle lovs princip, at forvaltningen er bundet af loven og ikke kan træffe afgørelser eller foretage dispositioner, der strider imod love eller grundloven. Regler fastsat ved lov kan i overensstemmelse med dette princip også kun fraviges ved lov.

3.2 **Bemærkninger til den ny elevfordelingsmodel**

3.2.1 *Forbuddet mod diskrimination – elevernes retssikkerhed*

På baggrund af ovenstående om forbuddet mod diskrimination set i lyset af retten til uddannelse og privatliv kan det konstateres, at lovligheden af etableringen af en elevfordelingsmodel, der fordeler elever på baggrund af en række kriterier, herunder forældres indkomst, skal vurderes i henhold til EMRK art. 14 og Charteret art. 21 i kombination med art. 2 i 1. tillægsprotokol om retten til uddannelse samt retten til privatliv i EMKR art. 8 og

¹⁸ European Court of Human Rights: "Guide on Article 8 of the European Convention on Human Rights – Right to respect and family life, home and correspondence", (31. august 2021), s. 23 og 60. Tilgængelig via www.echr.coe.int/documents/guide_art_8_eng.pdf.

¹⁹ European Court of Human Rights: "Guide on Article 8 of the European Convention on Human Rights – Right to respect and family life, home and correspondence", (31. august 2021), s. 23. Tilgængelig via www.echr.coe.int/documents/guide_art_8_eng.pdf.

²⁰ European Court of Human Rights: "Guide on Article 8 of the European Convention on Human Rights – Right to respect and family life, home and correspondence", (31. august 2021), s. 23 og 60. Tilgængelig via www.echr.coe.int/documents/guide_art_8_eng.pdf; EMD's dom af 6. september 2021, F.O v. Croatia, 29555/13.

²¹ European Court of Human Rights: "Guide on Article 8 of the European Convention on Human Rights – Right to respect and family life, home and correspondence", (31. august 2021), s. 77. Tilgængelig via www.echr.coe.int/documents/guide_art_8_eng.pdf.

²² Justitsministeriets vejledning om lov kvalitet afsnit 2.8. om almindelige bemærkninger, hvor det i afsnit 2.8.12. om øvrige konsekvenser af lovforslag fremgår, at hvis et lovforslag har givet anledning til omfattende overvejelser i forhold til bl.a. EMRK, bør der redegøres for disse overvejelser. Se desuden vejledningens afsnit 3.1. om retlige grænser. Vejledningen er tilgængelig via www.lovkvalitet.dk.

²³ Christensen, Jens Peter, et.al.: "Dansk Statsret", Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 3. udgave, (2020), s. 236; Se hertil også Justitsministeriets lov kvalitetsvejledning, hvor det i vejledningens afsnit 3.1. fremgår, at fastsættelse af regler, der kan rejse spørgsmål i forhold til Danmarks internationale forpligtelser, herunder i fx EMRK og KØSKR, gør det nødvendigt at overveje den konkrete regels forhold til disse.

Charteret art. 7. Dertil kommer, at ordningen skal være inden for Danmarks forpligtelser efter internationale konventioner, her KØSKR, som er gennemført i national ret.

Det vil være i strid med menneskerettighederne at etablere en elevfordelingsmodel, hvor eleverne bl.a. fordeles på baggrund af herkomst, som ordningen lægger op til.²⁴ Det er således bemærkelsesværdigt, at det i forarbejderne fremgår, at der ved sammensætning af fordelingszonerne skal tages hensyn til, at der i tilstrækkelig grad kan sikres en balanceret elevsammensætning på alle afdelinger, både målt på forældreindkomst og herkomst. Det fremgår imidlertid ikke af bemærkningerne, hvorfor herkomst vurderes at være et sagligt hensyn i denne sammenhæng.

I lyset af EMD's fortolkning af menneskerettighederne er det desuden betænkeligt, at Høringsudkastet lægger op til en elevfordelingsmodel, der fordeler eleverne på baggrund af deres forældres indkomst. Dette kan indebære en risiko for, at der sker forskelsbehandling af personer med anden herkomst end dansk, formueforhold, særligt sårbare og personer med handicap i strid med både menneskerettighederne i art. 14 sammenholdt med art. 2 i 1. tillægsprotokol og art. 8 i EMRK, som EMD har fortolket dem, samt i strid med EU-retten, jf. art. 7 og 21 i Charteret. Det kan desuden være i strid med øvrige internationale forpligtelser.

Desuden er der risiko for, at den foreslåede elevfordeling indirekte vil diskriminere børn af personer, der har gjort brug af deres rettigheder i TEUF og fx er udstationeret i Danmark. Det skyldes, at denne gruppe arbejdstagere typisk vil få et tillæg for at tage arbejde i udlandet og dermed nemmere have en høj indkomst. Dette kan få betydning for de udstationerede børns mulighed for optagelse på det nærmeste gymnasium. Der er således også en risiko for, at ordningen kan være i strid med EU-retten.

Det bemærkes endvidere, at forholdet til menneskerettighederne og EU-retten end ikke er beskrevet i Høringsudkastet, hvilket umuliggør en reel efterprøvning af regeringens vurdering af spørgsmålet, ligesom det i øvrigt er i strid med kravene til lovkvalitet.²⁵

At den foreslåede elevfordelingsmodel indebærer en risiko for forskelsbehandling af personer med anden herkomst end dansk understøttes af rapporten "Indvandrere i Danmark 2020" fra Danmarks Statistik, der belyser indkomstfordelingen i Danmark.²⁶ Heraf fremgår det, at personer med lav indkomst statistisk set omfatter en stor andel af personer med anden etnisk baggrund end dansk, og modsat at etniske danskere i højere grad er repræsenteret i gruppen med den højeste indkomst.²⁷

²⁴ Se hertil også Ekspertgruppen vedrørende fordeling af elever på de gymnasiale uddannelser: "Anbefalinger vedrørende fremtidig fordeling af elever på de gymnasiale uddannelser", (februar 2020). Tilgængelig via www.uvm.dk/aktuelt/nyheder/uvm/2020/feb/200221-ekspertgruppe-om-elevfordeling-fremlaegger-ana-lyse-og-modeller; se s. 93 i Høringsudkastet.

²⁵ Justitsministeriets vejledning om lovkvalitet, afsnit 3.1. om retlige grænser og almindelige principper, s. 183. Tilgængelig via www.lovkvalitet.dk.

²⁶ Indkomstfordelingen er belyst ved at inddele den 30-59-årige befolkning i fem lige store grupper efter størrelsen på deres indkomst (kvintiler).

²⁷ Se hertil s. 71 i rapporten. Heraf fremgår det, at 33 % af de vestlige indvandrere og 53 % af de ikke-vestlige indvandrere befandt sig i nederste indkomstkvinil i 2018. Mens 16 % af alle 30-59-årige vestlige indvandrere

Af rapporten kan man fx læse, at blandt de 45-54-årige ikke-vestlige indvandrere havde denne gruppe i 2019 en gennemsnitlig indkomst før skat på 286.500 kr., hvilket er 216.200 kr. mindre end 45-54-årige personer med dansk oprindelse.

Desuden rammer fordeling på baggrund af afstand særligt sårbare personer. Det kan fx være skrøbelige unge, der vil have vanskeligt ved at skulle skifte til et ukendt miljø (geografisk og socialt) og som vanskeligt kan kapere transport i op til to timer om dagen. Fordelingen vil således stille de i forvejen mest skrøbelige unge – som der i øvrigt er fokus på at sikre ungdomsuddannelse fra regeringens side²⁸ – vanskeligere end i dag, og forholds-mæssigt endnu vanskeligere end andre mere robuste unge.

Dertil kommer, at der er en iboende risiko for, at elevfordelingsmodellen indebærer en indirekte diskrimination i form af bias. Høringsudkastet beskriver ikke, hvordan det sikres, at algoritmen bag elevfordelingsmodellen ikke indeholder bias.²⁹ Se hertil også om det forvaltningsretlige lighedsprincip og principperne for brug af kunstig intelligens, jf. som uddybet nedenfor i afsnit 4. Det skal navnlig ses i lyset af, at brug af statistik i sig selv udgør en risiko for diskrimination.³⁰ Dette gør sig gældende, selvom det af Høringsudkastet fremgår, at kriterierne er "objektive".

Børne- og Undervisningsministeriet har derudover ikke i Høringsudkastets forarbejder forholdt sig til, at den foreslåede elevfordelingsmodel og fordeling af zoner skal være egnet, nødvendig og rimelig ift. det ønskede formål (proportionalitetsvurderingen). Det bør således overvejes, om det beskrevne formål med at sikre "dannelseselementet" kan varetages på anden måde, herunder – hvis det er nødvendigt med omfordeling – på baggrund af andre fordelingskriterier end indkomst.

Fordeling af eleverne – konsekvenserne for uddannelsesinstitutionerne

I relation til sammensætningen af fordelingszonerne, dvs. vekselvirkningen mellem fordeling efter afstand henholdsvis indkomst og herkomst, må det desuden bemærkes, at den foreslåede ordning må forventes at have mere indgribende konsekvenser for uddannelsesinstitutioner i de af landets byer, der har et højt antal borgere med anden etnisk baggrund og dermed statistisk set en lav indkomst, idet de er i højere risiko for at blive ramt af en ny kapacitetsfastsættelse og en anderledes elevfordeling end uddannelsesinstitutioner, der er beliggende i områder, hvor tilsvarende ikke er tilfældet. Dertil kommer, at ordningens indhold fremstår usikkert.

3.3 Bemærkninger til de nye regler om kapacitetsstyring

For så vidt angår Høringsudkastets regler om kapacitetsstyring, synes det betænkeligt, at muligheden for tilpasning af de forskellige afdelingers kapacitet skal ske med henblik på

var placeret i øverste indkomstkventil i 2018, var det desuden kun 6 % af de ikke-vestlige indvandrere, der var placeret i øverste indkomstkventil.

²⁸ Se fx FT 2020-2021, tillæg C, L 201 som vedtaget.

²⁹ Institut for Menneskerettigheder: "Når algoritmer forskelsbehandler: Risiko for diskrimination i det offentlige brug af algoritmiske profileringsmodeller", (marts 2021), s. 4. Tilgængelig via www.menneskeret.dk/sites/menneskeret.dk/files/media/document/Diskrimination_06_0.pdf.

³⁰ Statistiske oplysninger og materiale er som udgangspunkt ikke i sig selv tilstrækkeligt til at påvise en forskelsbehandling, men kan være med til at skabe en formodning for indirekte forskelsbehandling med den virkning, at bevisbyrden overgår til staten, jf. EMD i bl.a. Zarb Adami mod Malta, dom af 20. juni 2006, pr. 76.

at sikre en "balanceret elevsammensætning" ud fra parametrene forældres indkomst og herkomst. Det er i strid med menneskerettighederne at anvende herkomst som kriterium for fordelingen. Der må i den forbindelse igen henvises til ovenstående regler om forbud mod diskrimination i afsnit 3.1.1., samt til ekspertgruppens vurdering af, at elevfordeling efter herkomst ville være i strid med Danmarks internationale forpligtelser. Det samme må antages at gøre sig gældende for kapacitetsfastsættelse på baggrund af bl.a. kriteriet herkomst.

Denne problemstilling er imidlertid ikke adresseret i Høringsudkastets forarbejder. Ministeriet bør således beskrive, hvorfor det hverken er i strid med menneskerettigheder, er usagligt og uproportionalt at tilpasse kapaciteten på gymnasierne ud fra bl.a. kriteriet herkomst.

4. VURDERING: ER HØRINGSUDKASTETS FORESLÅEDE BRUG AF ALGORITME I OVERENSSTEMMELSE MED KRAVENE HERTIL?

4.1 Høringsudkastets indhold og betydning – den nye algoritme

Det fremgår af den foreslåede ordlyd i § 11 d, at Styrelsen for It og Læring stiller en central it-understøttet fordelingsmekanisme, Den Koordinerende Tilmelding til Gymnasiale Ungdomsuddannelser, til rådighed for regionerne til brug for fordeling af ansøgere. Det fremgår af de almindelige bemærkninger til bestemmelsen, at den foreslåede elevfordelingsmodel opbygges som en algoritme: Fordelingsalgoritmen.

Algoritmen skal anvende de data, som fremgår af den foreslåede § 11 c, og Elevdatabasen, jf. den foreslåede § 11 b, herunder bl.a. CPR-nummer, stamoplysninger om ansøgerne, deres ansøgningsdata, deres transporttid til afdelinger med gymnasiale uddannelser og deres forældres indkomst.

Det fremgår af de specielle bemærkninger til bestemmelsen i § 11 e, at fordelingsalgoritmen er et nyt it-system:

"der primært modtager oplysninger fra Optagelse.dk og datagrundlaget, herunder Skatteforvaltningen, og derved muliggør fordeling af elever efter forældrenes indkomst og transporttid".

Det fremgår ikke, hvilke andre datakilder det er hensigten, at algoritmen skal anvende.

Det er anført, at den centrale fordelingsmekanisme sikrer, at fordelingen sker objektivt og efter forud fastsatte regler, som vil stille alle ansøgere ens.

4.2 Retlige rammer

4.2.1 Princippet om forvaltningsret by design

Forvaltningsretten sætter både rammer for udviklingen af systemer (udviklingsregler) og stiller krav til indholdet af it-løsningen (rammesættende regler), jf. princippet om forvaltningsret by design.³¹

Når en myndighed overlader en opgave til et it-system baseret på kunstig intelligens, indebærer det fx, at den forvaltningsretlige delegationslære skal overholdes under udviklingen af it-systemet. Det gælder både ved opgaver, der har karakter af faktisk forvaltningsvirksomhed, og ved myndighedsudøvelse.³² Det indebærer desuden, at offentligretlige regler og principper, herunder fx legalitets- og saglighedsprincippet, også skal overholdes, både i udviklingsfasen samt i driftsfasen. Dertil kommer, at GDPR skal overholdes ved udvikling og drift af algoritmen, herunder navnlig ved brug af træningsdata.³³ Se hertil også afsnit 5 nedenfor om GDPR.

4.2.2 Danmarks nationale strategi for kunstig intelligens

Danmarks nationale strategi for kunstig intelligens opstiller en række mål til brugen af kunstig intelligens i Danmark.³⁴ Af strategien fremgår bl.a., at når kunstig intelligens støtter mennesker, fx i en afgørelse, skal det sikres, at det sker med de danske værdier i centrum:

"[...] Algoritmerne skal sikre ligebehandling ved at være objektive, saglige og uafhængige af personlige forhold. Det indebærer, at kunstig intelligens ikke må skabes til at afspejle fordomme eller være forudindtaget mod fx bestemte køn, personer med handicap og etnisk herkomst. Desuden skal det sikres, at de data, som den kunstige intelligens bruger, ikke er fejlbehæftede".³⁵

Strategien opstiller bl.a. seks principper for brugen af kunstig intelligens. To af disse principper er "forklarlighed" og "lighed og retfærdighed".

³¹ Hanne Marie Motzfeldt m.fl.: "Digital forvaltning – udvikling af sagsbehandlende løsninger", 2019, s. 42 f.; Hanne Marie Motzfeldt, Nordisk Administrativt Tidsskrift, 2016, s. 12 ff.; Folketingets Ombudsmand: "Generelle forvaltningsretlige krav til offentlige IT-systemer" (9. november 2019), tilgængelig via www.ombudsmanden.dk/myndighedsguiden/specifikke_sagsomraader/generelle_forvaltningsretlige_krav_til_offentlige_it-systemer/.

³² Loiborg, Emilie: "Om den forvaltningsretlige ramme for overladelse af forvaltningsopgaver til systemer baseret på kunstig intelligens". Publiceret i UFR2020B.64.

³³ Det engelske Datatilsyns (ICO – Information Commissioner's Office) retningslinjer og vejledning om AI og GDPR: "Guidance on AI and data protection". Tilgængelig via www.ico.org.uk/for-organisations/guide-to-data-protection/key-dp-themes/guidance-on-artificial-intelligence-and-data-protection/; Det norske datatilsyn (Datatilsynet): "Report: Artificial Intelligence and Privacy", se bl.a. s. 7. Tilgængelig via www.datatilsynet.no/globalassets/global/english/ai-and-privacy.pdf.

³⁴ Finansministeriet og Erhvervsministeriet: "National strategi for kunstig intelligens", marts 2019. Tilgængelig via www.digst.dk/media/19302/national_strategi_for_kunstig_intelligens_final.pdf.

³⁵ Finansministeriet og Erhvervsministeriet: "National strategi for kunstig intelligens", marts 2019, s. 7.

Princippet om "forklarlighed" indebærer, at man kan beskrive, kontrollere og genskabe data, bagvedliggende logikker og konsekvenser af anvendelsen af kunstig intelligens, fx ved at kunne spore og forklare beslutninger og beslutningsunderstøttelse. Forklarlighed er ikke ensbetydende med fuld transparens omkring algoritmer, men offentlige myndigheder har et særligt ansvar for at sikre åbenhed og gennemsigtig ved brug af algoritmer.³⁶

Princippet om "lighed og retfærdighed" indebærer, at kunstig intelligens ikke må reproducere fordomme, der marginaliserer befolkningsgrupper. Der skal arbejdes aktivt for at forhindre uønsket bias og fremme designs, der undgår kategorisering, som diskriminerer på baggrund af fx etnicitet, seksualitet og køn. Demografisk og faglig diversitet bør være en rettesnor i arbejdet med kunstig intelligens.

Disse principper er bl.a. også udtrykt i EU's principper om trustworthy AI, Europarådets principper om AI samt OECD's principper om AI.³⁷

Lovgivningen bør leve op til sådanne principper.

4.3 Bemærkninger til den foreslåede brug af algoritme

Den foreslåede brug af fordelingsalgoritmen til fordeling af elever på landets gymnasiale ungdomsuddannelser er retssikkerhedsmæssig betænkelig af flere årsager.

Forarbejderne tager ikke stilling til, hvordan det sikres, at algoritmen til brug for elevfordelingen er i overensstemmelse med princippet om forvaltningsret by design. Bemærkningerne tager heller ikke stilling til de særlige karakteristika ved algoritmer, herunder de potentielle risici, der relaterer sig til brugen heraf i den offentlige forvaltning. Det er derfor nødvendigt at overveje, om der er behov for at fravige det forvaltningsretlige saglighedsprincip, lighedsprincip eller øvrige af forvaltningsretlige regler ved at indsætte en klar og tydelig lovhjemmel hertil i Høringsudkastet.

Med Høringsudkastet tages der heller ikke stilling til de seks principper for brug af kunstig intelligens i Danmarks nationale strategi for brug heraf, herunder ovennævnte krav om forsvarlighed, hhv. lighed og retfærdighed.

I lyset af kravet om forsvarlighed er der væsentlige retssikkerhedsmæssige betænkeligheder ved, at forarbejderne ikke indeholder en nærmere beskrivelse af, hvordan fordelingsalgoritmen lever op til dette krav. Forarbejderne er fx ikke transparente omkring, hvilken type teknologi der er tale om, herunder om der er tale om vejledt eller ikke-vejledt læring. Det bør også beskrives, hvordan det sikres, at den anvendte data er af ordentlig kvalitet og ikke fejlbehæftet. Dette har navnlig betydning for at sikre, at algoritmen ikke indeholder bias.

³⁶ Finansministeriet og Erhvervsministeriet: "National strategi for kunstig intelligens", marts 2019, s. 28f.

³⁷ European Commission, Directorate-General for Communications Networks, Content and Technology, *Ethics guidelines for trustworthy AI*, Publications Office, 2019; Recommendation CM/Rec(2020)1 of the Committee of Ministers to member States on the human rights impacts of algorithmic systems; OECD's guidelines: *Recommendation of the Council on Artificial Intelligence*. Tilgængelig via www.legalinstruments.oecd.org/en/instruments/OECD-LEGAL-0449.

Heller ikke princippet om lighed og retfærdighed er adresseret i forarbejderne. Det er fx ikke beskrevet, hvordan det garanteres, at fordelingsalgoritmen overholder de forvaltningsretlige grundsætninger, herunder lighedsprincippet. Lovgiver har derfor ikke mulighed for at vide, om fordelingsmekanismen indebærer en risiko diskrimination af bestemte befolkningsgrupper. Forudsætningerne i bemærkningerne om, at fordelingen skal ske på baggrund af objektive kriterier, synes som følge af de iboende udfordringer ved brug af en algoritme således heller ikke at kunne blive opfyldt.³⁸

At der i forarbejderne ikke er taget stilling til det ovennævnte, bevirker samlet set, at den fordelingsalgoritme, der foreslås, giver anledning til væsentlige, retssikkerhedsmæssige betænkeligheder, fordi der er en betydelig risiko for, at menneskerettigheder og forvaltningsretlige regler ikke kan overholdes.

5. VURDERING: ER HØRINGSUDKASTET I OVERENSSTEMMELSE MED GDPR?

5.1 Den retlige ramme – behandlingshjemmel

5.1.1 *Behandling af almindelige oplysninger*

Betænkning nr. 1565 om Databeskyttelsesforordningen indeholder en "tjekliste" for udarbejdelse af nye nationale særregler for behandling af ikke-følsomme personoplysninger³⁹ inden for det nationale råderum af GDPR.

Det fremgår af tjeklistens pkt. 3, at hvis særreglen indfører mere specifikke nationale bestemmelser, der skal tilpasse behandlingen, skal der fastsættes mere præcist specifikke krav til denne behandling samt andre foranstaltninger for at sikre lovlig og rimelig behandling i overensstemmelse med forordningens art. 6, stk. 2.

Af pkt. 5 fremgår det, at proportionalitetsprincippet iagttages. Dette indebærer, at det af de almindelige bemærkninger om forholdet til GDPR fremgår, hvorfor behandlingen er proportionalt.

5.1.2 *Behandling af følsomme oplysninger*

Betænkning nr. 1565 om Databeskyttelsesforordningen indeholder også en "tjekliste" for udarbejdelse af nye nationale særregler for behandling af følsomme personoplysninger, der skal redegøres for i de almindelige bemærkninger, når et lovforslag indebærer behandling af følsomme oplysninger.⁴⁰

Det fremgår af tjeklistens pkt. 3, at der med den nationale særregel skal:

"fastsættes passende og [...] specifikke foranstaltninger samt i nogle tilfælde et særligt krav om, at særreglen er proportional (eksempelvis litra g) "står i rimeligt

³⁸ Se hertil også ovenfor i afsnit 3. om relevante menneskerettigheder.

³⁹ Betænkning nr. 1565 om Databeskyttelsesforordningen (2016/679) og de retlige rammer for dansk lovgivning – Del 1, bind 1, afsnit 3.4.4.2., s. 168.

⁴⁰ Betænkning nr. 1565 om Databeskyttelsesforordningen (2016/679) og de retlige rammer for dansk lovgivning – Del 1, bind 1, afsnit 3.8.4.2., s. 229.

forhold til det mål, der forfølges”), herunder også reglerne i forordningens artikel 88 og 89.”

Det fremgår endvidere af betænkningen, at nationale særregler, der indebærer behandling af følsomme oplysninger, skal være proportionelle.

5.2 Bemærkninger til Høringsudkastets overholdelse af krav til behandlingshjemmel

5.2.1 *Behandling af personoplysninger som led i fordelingen af elever*

Først og fremmest er det ikke tydeligt fra Høringsudkastets almindelige bemærkninger afsnit 4.1., *hvilke følsomme oplysninger der vil blive behandlet med Høringsudkastet*. Det vil være bekymrende, hvis behandlingen af indkomstoplysninger mv. indirekte indebærer, at der bliver behandlet oplysninger om helbred, fx fordi oplysningerne viser, at forældre får sociale ydelser, fordi de er kronisk syge, eller viser, at forældrene har en anden etnicitet end dansk, fordi de får det, der tidligere blev kaldt "integrationsydelse".⁴¹

Det fremgår at Høringsudkastet, at det forventes, at der skal behandles oplysninger om de studerendes handicap. Dette bør uddybes yderligere, herunder navnlig hvilke specifikke foranstaltninger efter GDPR, løsningerne skal indeholde. Det er en nødvendighed for at vedtage en national særregel til behandling af følsomme oplysninger, at dette er beskrevet.

Med Høringsudkastet er der ikke taget stilling til, hvilke specifikke foranstaltninger der vil blive implementeret med fordelingsalgoritmen i relation til behandlingen af de følsomme oplysninger. Henset til brugen af en algoritme, er dette punkt afgørende at forholde sig til.

Derudover forholder Høringsudkastet sig ikke til overholdelse af GDPR art. 89, der stiller nærmere krav til behandling af personoplysninger til statistik. Også dette er problematisk.

Endelig skal behandlingen i medfør af den nationale særregel være proportional både for så vidt angår behandlingen af almindelige og følsomme oplysninger. Det betyder, at det skal være rimeligt at behandle følsomme oplysninger, som fx handicap, og muligvis etnicitet og helbred, for at opnå en elevfordeling til gavn for integration. Dette skal også være egnet til at opnå formålet. Spørgsmålet om saglighed og proportionalitet er behandlet ovenfor i afsnit 3.

5.2.2 *Behandling af personoplysninger til at træne algoritmen*

Høringsudkastets almindelige bemærkninger forholder sig ikke til behandlingen af personoplysninger ved træning af algoritmen. Brug af testdata til algoritmetræning giver anledning til særlige, hjemmelsmæssige overvejelser.

⁴¹ I dag kaldet selvforsørgelses-, hjemrejse- eller overgangsydelser.

De almindelige bemærkninger indeholder ikke en vurdering heraf. Det er derfor på det foreliggende grundlag ikke muligt at sige, om Høringsudkastet lovligt kan vedtages inden for det nationale råderum i GDPR.

Af tjeklisterne til brug for indførelse af nationale bestemmelser inden for råderummet i GDPR fremgår det ligeledes, at reglen samtidig skal overholde principperne for behandling i forordningens art. 5. Det betyder eksempelvis, at lovgivningen ikke må medføre, at der sker behandling af personoplysninger i strid med formålsbestemthedsprincippet, kravet om rimelighed mv. Endelig skal behandlingen være ansvarlig. Art. 5 gælder både for almindelige og følsomme oplysninger. Forholdet til GDPR er beskrevet nedenfor i afsnit 5.3.

5.3 Den retlige ramme – de grundlæggende principper i GDPR

5.3.1 Formålsbegrænsning, rimelighed og ansvarlighed

Det følger af art. 5, stk. 1, litra a, i GDPR, at personoplysninger skal behandles lovligt, rimeligt og på en gennemsigtig måde i forhold til den registrerede. Det følger af præambelbetragtning nr. 39, at personoplysninger kun bør behandles, hvis formålet med behandlingen ikke med rimelighed kan opfyldes på anden måde.

Det følger af art. 5, stk. 1, litra c, at personoplysninger alene må behandles til angivne og legitime formål, og oplysningerne må ikke viderebehandles på en måde, der er uforenelig med disse formål.

GDPR indeholder et generelt princip om ansvarlighed. Det følger således af art. 5, stk. 2, at den dataansvarlige, her først og fremmest regionerne, er ansvarlig for og skal kunne påvise, at de grundlæggende principper i databeskyttelsesretten overholdes.

5.3.2 Bemærkninger til Høringsudkastets overholdelse af grundlæggende principper

I Høringsudkastet er det ikke beskrevet, *hvorfor* det er rimeligt at behandle indkomstoplysninger fra forældre for at lave en jævn fordeling af elever på gymnasier. Det skal hertil særligt bemærkes, at hvis formålet er at sikre en jævn fordeling af elever på baggrund af et dannelseselement mv., så burde fokus være på elevens forhold – og ikke forældrenes.

Derudover indeholder Høringsudkastet ikke en vurdering af, om træningen af algoritmen ved brug af personoplysninger er inden for art. 5 i GDPR.

Med Høringsudkastet er der ikke taget stilling til, hvordan oplysninger om indkomst kan anvendes til det nye formål med elevfordeling. Dette bør overvejes, herunder navnlig for at vurdere, om det er nødvendigt at fastsætte en bekendtgørelse efter databeskyttelseslovens⁴² § 5, stk. 3, for at behandlingen kan blive lovlig efter GDPR.

⁴² Lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven).

Særligt set i lyset af, at Høringsudkastet giver hjemmel til at anvende en algoritme, bør der i højere grad være taget stilling til, hvordan princippet om ansvarlighed skal overholdes. Dette vil også være bedst overensstemmende med den nationale strategi om kunstig intelligens og EU's guidelines om trustworthy AI⁴³, som også retter sig imod Børne- og Undervisningsministeriet.⁴⁴ Dertil bør Høringsudkastet, navnlig henset til den bekymrende databehandlerkonstruktion som beskrevet nedenfor, forholde sig til, hvem der er ansvarlig for hvilke behandlinger.

5.3.3 Den registreredes rettigheder

Det fremgår desuden, at tjeklisterne ikke forholder sig til øvrige regler i GDPR, herunder de registreredes rettigheder. Eftersom Høringsudkastet indeholder en hjemmel til at anvende en algoritme, er det særligt relevant at forholde sig til disse spørgsmål, herunder hvordan forældrene og de studerende bliver underrettet efter art. 13-14 i GDPR, får indsigt efter art. 15 i GDPR i de oplysninger, som algoritmen behandler om dem, samt forholdet til art. 22 om profilering.

Det er retssikkerhedsmæssigt betænkeligt, at Høringsudkastet ikke forholder sig til disse grundlæggende rettigheder, der understøtter beskyttelsen af privatlivet, jf. som også er beskyttet i art. 8 i EMRK, samt art. 7 i Charteret. jf.⁴⁵

5.3.4 Den retlige ramme – Dataansvarskonstruktion

Af art. 4, nr. 7 og 8, i GDPR fremgår det, at:

7) »dataansvarlig«: en fysisk eller juridisk person, en offentlig myndighed, en institution eller et andet organ, der alene eller sammen med andre afgør, til hvilke formål og med hvilke hjælpemidler der må foretages behandling af personoplysninger; hvis formålene og hjælpemidlerne til en sådan behandling er fastlagt i EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret, kan den dataansvarlige eller de specifikke kriterier for udpegelse af denne fastsættes i EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret.

8) »databehandler«: en fysisk eller juridisk person, en offentlig myndighed, en institution eller et andet organ, der behandler personoplysninger på den dataansvarliges vegne.

Databehandleren må og skal alene handle på den dataansvarliges vegne efter instruks. Det fremgår således af art. 28 i GDPR.

⁴³ Europa-Kommissionen: "Ethics Guidelines for Trustworthy AI – High-Level Expert Group on Artificial Intelligence" (april 2019). Tilgængelig via www.ec.europa.eu/futurium/en/ai-alliance-consultation.1.html.

⁴⁴ Se her til afsnit 3.2. om den foreslåede brug af algoritme til fordeling af elever i fordelingszoner.

⁴⁵ Se her til afsnit 3.1. om de retlige rammer for relevante menneskerettigheder.

5.3.5 Bemærkninger til dataansvarskonstruktionerne

Henset til de lovbestemte krav til dataansvar- og behandlerkonstruktioner i GDPR er den foreslåede § 1, nr. 8 (§ 11 d, stk. 4), hvorefter Styrelsen for It og Læring, der er databehandler, efter forhandling med Danske Regioner fastsætter regionernes opgaver og ansvar som dataansvarlige, jf. stk. 2, problematisk.

Det er i strid med GDPR, at en databehandler fastsætter krav til den dataansvarlige. Det er derimod den dataansvarlige, der skal fastsætte krav til databehandleren, jf. art. 28 i GDPR og art. 4, nr. 7 og 8. Dertil kommer, at definitionen af databehandler og dataansvarlig i lovgivningen bør afspejle de faktiske forhold.

Hensynet bag forslaget til § 11 d, stk. 4, synes at være administrativ konvens. Konstruktionen bør nøje genovervejes. Det skyldes, at der erfaringsmæssigt opstår en række problemstillinger, når én myndighed skal være databehandler for en anden. Det skyldes, at det bl.a. giver anledning til udfordringer med den forvaltningsretlige tradition om kompetence for selvstændige forvaltningsmyndigheder og udveksling af oplysninger efter forvaltningslovens kapitel 8. Derudover bør den forvaltningsretlige delegationslære om delegation til sideordnede myndigheder, dvs. i dette tilfælde mellem regionerne, hænge sammen med den foreslåede ansvarskonstruktion efter GDPR.

Henset til at dette ikke er overvejet i Høringsudkastet, og at Høringsudkastet er i strid med GDPR's forudsætninger om dataansvarskonstruktioner, er det i bedste fald betænkeligt at vedtage Høringsudkastet i sin nuværende form, og i værste fald i strid med GDPR samt forvaltningsretten. Evt. delegation efter forvaltningsretten mellem myndighederne som følge af ansvarskonstruktioner bør eksplicit reguleres, jf. også den formelle lovs princip.

6. VURDERING: ER HØRINGSUDKASTET I ØVRIGT I OVERENSSTEMMELSE MED ØVRIGE RETLIGE PRINCIPPER?

6.1 Klageadgang

6.1.1 Høringsudkastets bestemmelser om klageadgang

Det følger af den foreslåede § 12, stk. 1, at regionsrådet på begæring fra en ansøger eller forældremyndighedsindehaver genoptager sin behandling af ansøgningen, hvis de almindelige forvaltningsretlige betingelser herfor er opfyldt.

Efter den foreslåede § 12, stk. 3, kan ansøgeren eller forældremyndighedsindehaveren klage til Styrelsen for Undervisning og Kvalitet over retlige spørgsmål i forbindelse med regionsrådets afgørelse i genoptagelsessagen, herunder om betingelserne for genoptagelse er opfyldt.

6.1.2 *De retlige rammer*

Det følger af almindelige forvaltningsretlige principper for genoptagelse, at der skal være væsentlige nye oplysninger for at få genoptaget en sag.⁴⁶

Dertil kommer, at en afgørelse truffet af en styrelse, normalt kan påklages til det relevante ressortministerium, jf. de forvaltningsretlige principper om ulovbestemt rekurs.⁴⁷

6.1.3 *Hortens bemærkninger til spørgsmålet om klageadgang*

For at få genoptaget en afgørelse om fordeling efter den foreslåede § 11 I, hvorefter regionsrådet fordeler de elever, der ikke er blevet inddelt efter fordelingsalgoritmen, skal den studerende komme med væsentlige nye oplysninger efter den foreslåede § 12. Det må anses for vanskeligt for den studerende, der ikke kender baggrunden for, hvorfor fordelingsalgoritmen ikke tildelte eleven en plads det ønskede uddannelsessted, at komme med væsentlige nye oplysninger.

Det synes retssikkerhedsmæssigt betænkeligt at begrænse klageadgangen til retlige spørgsmål. Det skyldes dels brugen af en ny algoritme, dels at ministeren har vidtgående beføjelser til at fastsætte kapaciteten for den enkelte uddannelsesinstitution, hvilket potentielt kan påvirke den enkelte studerende på indgribende vis. Dette skal navnlig ses i lyset af, at afgrænsningen mellem retlige og faktiske forhold ved brug af en algoritme til fordeling synes vanskelig.

Det kan endvidere virke retssikkerhedsmæssigt betænkeligt at afskære klageadgangen fra styrelsen til ministeriet, dette særligt da der tages en helt ny algoritme – med uforudsigelige konsekvenser for elever og også for uddannelsesstederne – i brug.

6.2 **Bemyndigelsesbestemmelser**

6.2.1 *Retlige rammer*

Af Justitsministeriets lov kvalitetsvejledning fremgår det, at når det er en teknisk nødvendighed at affatte en bemyndigelsesbestemmelse relativt bredt, er der mulighed herfor. I så fald bør den nødvendige afgrænsning og præcisering af bemyndigelsen i stedet angives i bemærkningerne. Ifølge vejledningen bør bemærkningerne så udførligt som muligt redegøre for den påtænkte anvendelse af bemyndigelsen, herunder for de hensyn, som der i den forbindelse skal lægges vægt på.

Dette skal navnlig ses i lyset af, at kompetencen til at udstede regler forskydes fra den lovgivende magt, Folketinget, til den udøvende magt, regeringen, ved brug af en bemyndigelsesbestemmelse.

⁴⁶ Gammeltoft-Hansen, mfl.: "Forvaltningsret", 2. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag (2002), s. 921.

⁴⁷ Revsbech, Karsten, et.al.: "Forvaltningsret – Almindelige emner", 6. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, (2016), s. 304f.

Det er samtidig ikke muligt ved bekendtgørelse at fravige forvaltningsretlige principper, der gælder på lovsniveau, medmindre dette klart og tydeligt fremgår af bemyndigelsesbestemmelsen i loven. Med andre ord skal der være klare holdepunkter for at foretage stærk derogation.⁴⁸ Sten Bønsing skriver således:⁴⁹

"Både konkrete forvaltningsakter og generelle afgørelser (fx udstedelse af bekendtgørelser [...] skal bygge på saglige hensyn. [...])"

Administrative forskrifter skal således udstedes under iagttagelse af fx kravet om saglighed og proportionalitetsprincippet.

6.2.2 *Hortens bemærkninger til enkelte af Høringsudkastets bemyndigelsesbestemmelser*

Høringsudkastet indeholder en række bemyndigelsesbestemmelser. En række af disse er formuleret upræcist og bredt. Nedenfor er to eksempler herpå af de foreslåede bemyndigelsesbestemmelser.

Bemyndigelsesbestemmelsen i Høringsudkastet § 1, nr. 3 (den foreslåede § 8, stk. 6)⁵⁰

Af Høringsudkastet § 1, nr. 3, fremgår det i den foreslåede stk. 6, at børne- og undervisningsministeren bemyndiges til, "når søgetallet er kendt, med det formål at understøtte en balanceret elevsammensætning, endvidere [at kunne] tilpasse den kapacitet, som regionsrådet har tildelt de enkelte afdelinger". Det er i bemærkningerne beskrevet, hvornår bestemmelsen forventes at træde i kraft fra, og hvordan kapaciteten vil blive fastsat for de omfattede uddannelser, herunder de hensyn der skal inddrages ifm. kapacitetstilpasningen.

Kapacitetstilpasningen skal ifølge bemærkningerne ske med henblik på at sikre en "balanceret elevsammensætning" efter indkomst og herkomst. Der er herved risiko for diskrimination og et brud på Danmarks internationale forpligtelser, og er der samtidig en risiko for, at de forvaltningsretlige principper, herunder om saglighed og lighed, ikke kan overholdes for de administrative forskrifter, som krævet i medfør af den formelle lovs princip. De specielle bemærkninger bør forholde sig hertil. Hvis der er en risiko for, at det ikke er muligt at overholde de forvaltningsretlige principper, skal dette eksplicit fremgå af lovteksten, jf. også den formelle lovs princip. Samtidig bør det klart og tydeligt fremgå, om bemyndigelsen giver hjemmel til stærk derogation.

Derudover bør der tages stilling til, om ministerens beslutning om konkret at ændre og fastsætte kapaciteten for de enkelte skoler er en forvaltningsretlig afgørelse over for de enkelte skoler (modsat en generel afgørelse i form af en administrativ forskrift). Hvis anvendelsen af denne bemyndigelse rammer enkelte elever, som derved ikke får mulighed for at få deres prioritet opfyldt, bør det endvidere vurderes, om ministerens beslutning er

⁴⁸ Gammeltoft-Hansen, mfl.: "Forvaltningsret", 2. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag (2002), s. 311f.

⁴⁹ Bønsing, Sten: "Almindelig forvaltningsret", 2. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, s. 270.

⁵⁰ Det bemærkes, at det formentlig er en trykfejl i høringsforslaget, at der både i § 1, nr. 1 og nr. 3, er tale om en ophævelse af § 8, stk. 2.

en afgørelse i forvaltningslovens⁵¹ forstand. Dette vil være hensigtsmæssigt for at undgå tvivl herom.

Endvidere fremgår det af bemærkningerne, at det er ministeriets forventning, at det "*kun i særlige tilfælde vil blive nødvendigt at ændre regionens konkrete kapacitetsfastsættelse*". Bemærkningerne beskriver dog ikke nærmere, hvad der kan forventes at udgøre sådanne "særlige tilfælde".

Det er retssikkerhedsmæssigt, at Høringsudkastet ikke forholder sig til ovenstående.

Bemyndigelsesbestemmelsen i Høringsudkastet § 1, nr. 5 (§ 8 b)

Den foreslåede § 8 b bemyndiger børne- og undervisningsministeren til inden fristen for at søge om optagelse på en gymnasial ungdomsuddannelse at beslutte at flytte dele af kapaciteten til et eksisterende uddannelsesudbud fra en institution eller afdeling til en anden for at understøtte en balanceret elevsammensætning.

Formålet med bestemmelsen er ifølge bemærkningerne til § 1, nr. 4, at skabe et yderligere redskab for børne- og undervisningsministeren til at sikre en balanceret elevsammensætning, hvis dette ikke i tilstrækkelig grad kan sikres gennem den foreslåede elevfordelingsmodel. Det er beskrevet, at bestemmelsen fx kan være relevant, hvis elevfordelingsmodellen "*ikke i tilstrækkelig grad kan understøtte, at der sker et fald i antallet af afdelinger, som har en høj andel af elever i 1.g. eller 1. hf. med ikke-vestlig herkomst*". Det fremgår også af bemærkningerne, at bestemmelsen vil kunne anvendes til at skabe en balanceret elevsammensætning på andre parametre end herkomst. Bemærkningerne præciserer imidlertid ikke, hvilke andre parametre der forventes at være tale om. Dette er retssikkerhedsmæssigt betænkeligt, idet også denne bestemmelse dermed medfører en risiko for magtfordrejning ved at overlade denne vurdering til den udøvende magt.

Hellerup, den 11. februar 2022

Horten

Rikke Søgaard Berth

Emilie Loiborg

⁵¹ Lovbekendtgørelse nr. 1365 af 7. juli 2007 om forvaltningsloven.

Bilag 1
Tabel 4.1 Gennemsnitlig indkomst før skat efter indkomsttype, herkomst og alder. 2019

	Erhvervs- indkomst	Offentlige overførelser	Private pensioner	Formue- indkomst	Indkomst før skat i alt	Antal personer
	1.000 kr.					antal
Indvandrere, vestlige lande						
I alt	248,2	42,1	12,9	8,0	312,1	212 278
15-24 år	82,0	24,3	0,0	0,3	107,8	21 492
25-34 år	240,4	28,8	0,0	1,3	271,2	60 040
35-44 år	341,7	31,6	0,5	3,7	378,6	45 999
45-54 år	392,9	26,5	1,9	7,5	430,4	31 312
55-64 år	304,7	39,4	8,2	15,1	371,1	21 876
65 år og derover	43,5	112,2	78,2	27,9	273,5	31 559
Indvandrere, ikke-vestlige lande						
I alt	171,6	72,1	3,3	3,3	252,0	310 680
15-24 år	60,2	28,8	0,0	0,0	93,0	25 552
25-34 år	188,1	46,8	0,1	0,6	236,6	70 902
35-44 år	237,5	61,6	0,6	1,5	302,5	77 284
45-54 år	198,9	80,6	2,5	2,6	286,5	65 344
55-64 år	145,6	102,8	5,1	3,5	258,9	44 268
65 år og derover	23,8	137,7	21,5	20,0	204,2	27 330
Dansk oprindelse						
I alt	240,7	64,1	25,7	16,9	349,3	4 177 144
15-24 år	75,3	22,8	0,6	1,3	103,1	603 238
25-34 år	266,7	48,1	0,2	3,2	319,6	572 155
35-44 år	398,8	43,3	1,3	11,3	456,3	547 066
45-54 år	438,1	36,8	3,6	22,4	502,7	697 988
55-64 år	358,4	48,0	14,1	24,0	446,7	662 543
65 år og derover	42,0	132,8	86,2	27,6	290,1	1 094 154

Børne- og Undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

Att: aarjk@uvm.dk

FGU DANMARK

Vedrørende høring over udkast til ændring af love vedr. kapacitetsfastsættelse og elevfordeling på de gymnasiale ungdomsuddannelser

Børne- og Undervisningsministeriet har ved mail af 21. januar 2022 anmodet FGU Danmark om at afgive høringssvar på høring over forslag til lov om ændring af lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almene voksenuddannelser m.v., lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser og lov om de gymnasiale uddannelser (Kapacitetsfastsættelse og elevfordeling på de gymnasiale uddannelser).

FGU Danmark bakker op om, at der i højere grad sikres et bredt udbud af fagligt bæredygtige gymnasiale ungdomsuddannelser og en mere balanceret elevsammensætning på tværs.

FGU Danmark har fokus på at sikre elevens frie valg og nærhed til uddannelse, da det har stor betydning for den unges trivsel og risiko for frafald. Det er noget vi i høj grad mærker i FGU-sektoren.

Samtidig er FGU Danmark optaget af, at kompleksiteten ikke skal ligge hos den unge, men hos systemet og de professionelle. FGU Danmark har i den forbindelse en bekymring for, at den nye model vil medføre et bureaukrati, der gør elevfordelingen uigennemskuelig for elever og forældre, og som kan give utryghed og fjerne fokus fra, at den unge vælger den uddannelse, der er rigtig for dem.

FGU Danmark foreslår, at man følger modellen tæt, således at der hurtigt og løbende kan justeres ved uhensigtsmæssigheder. Det er afgørende, at indsatsen står mål med udbyttet.

Derudover har FGU Danmark ikke yderligere bemærkninger til ovenstående høring. Vi takker for muligheden for at afgive høringssvar.

Med venlig hilsen

Lisa Goth

Sekretariatschef i FGU Danmark

FGU Danmark

11-02-2022

Ny Vestergade 17,
2. sal

1471 København K.

Tlf. 3044 4033

Mail: fgu@fgu.dk

www.fgu.dk

CVR: 40842357

Børne- og Undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K
Sendt på mail til aarjk@uvm.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
TITH@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

DOK. NR. 22/00283-2

11. FEBRUAR 2022

HØRING OVERFORSLAG TIL LOV OM ÆNDRING AF LOV OM INSTITUTIONER FOR ALMENGYMNASIALE UDDANNELSER M.FL.

Børne- og Ungeministeriet har ved e-mail af 21. januar 2022 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til høring over forslag til lov om ændring af lov om institutioner for almen voksenuddannelse m.v., lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser og lov om de gymnasiale uddannelser (Kapacitetsfastsættelse og elevfordeling på de gymnasiale ungdomsuddannelser).

Med lovforslaget foreslås rammerne for en ny elevfordelingsmodel etableret på de gymnasiale ungdomsuddannelser. Modellen medfører, at landet inddeles i zoner, og at fordelingen af ansøgerne sker efter forskellige kriterier i afstandszoner og fordelingszoner.

Instituttet har alene bemærkninger til den del af lovforslaget, der vedrører elevfordeling i de såkaldte fordelingszoner, jf. forslagets punkt 3.2.

Det fremgår af lovforslaget, at elever i fordelingszoner, vil få tilbudt plads ud fra følgende udvælgelseskriterier:

- 1) elevens prioritering givet kapaciteten for hver elevtype baseret på forældrebaggrund (forældreindkomst) og
- 2) herefter via lodtrækning.

Forældreindkomst som fordelingskriterie

Institut for Menneskerettigheder finder det positivt, at forslaget om fordeling af elever i fordelingszoner sker på baggrund af et neutralt kriterie, nemlig forældreindkomst, og at fordelingen omfatter alle elever.

Når man fra statens side fordeler elever, er det afgørende, at det sker på baggrund af saglige og lovlige kriterier. Fordeling af elever må således aldrig ske på baggrund af elevernes etniske oprindelse.

Nyere danske undersøgelser peger på, at meget opdelt skoler kan have en selvstændig og negativ indvirkning på den enkelte elevs faglige udvikling og videreuddannelsesmuligheder. Det gælder særligt, hvis eleverne er fra hjem med få socioøkonomiske ressourcer. Elever med etnisk minoritetsbaggrund er overrepræsenterede i denne gruppe.

Det betyder alt andet lige, at børn med etnisk minoritetsbaggrund er særligt udsatte for negative virkninger af social og økonomisk opdelt skoler og ungdomsuddannelser.

Det er instituttets opfattelse, at den foreslåede fordeling af elever på baggrund af forældreindkomst formentlig vil kunne føre til mere socioøkonomisk blandede uddannelser og dermed bidrage til en højere grad af ligebehandling af elever med etnisk minoritetsbaggrund.

Evaluering af fordelingsmodel

Det fremgår af lovudkastet, at nogle elever vil have forrang på visse uddannelser, sådan som det også er tilfældet efter gældende regler. Det drejer sig bl.a. om profilelever, kostelever, eliteidrætsudøvere og ansøgere, der samtidig er optaget på musikalsk grundkursus.

Det er vigtigt, at Børne- og Ungeministeriet foretager en løbende evaluering af fordelingsmodellens brug i praksis, herunder om bestemte elevgrupper fx med etnisk minoritetsbaggrund stilles ringere end elever med etnisk dansk baggrund.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at det skrives ind i bemærkningerne til lovudkastet, at Børne- og Undervisningsministeriet efter en nærmere angivet periode evaluerer reglernes anvendelse i praksis, herunder reglernes effekt på ligebehandlingen af elever med etnisk minoritetsbaggrund

Med venlig hilsen

Tine Birkelund Thomsen

CHEFKONSULENT

Karen-Iben Perelman

Fra: DEP - AAR JK
Sendt: 11. februar 2022 12:28
Til: Karen-Iben Perelman
Emne: VS: Høring – elevfordeling

Fra: Annika Yderstræde <ay@dkuni.dk>
Sendt: 11. februar 2022 12:23
Til: DEP - AAR JK <AARJK@uvm.dk>
Emne: Høring – elevfordeling

J. nr. 22/1000727

Til Børne- og Undervisningsministeriet

Danske Universiteter takker for høring vedr. kapacitetsfastsættelse og elevfordeling på de gymnasiale ungdomsuddannelser, som er modtaget i høring fra Børne- og Undervisningsministeriet den 21. januar 2022. Forslaget har været sendt i høring hos universiteterne. Danske Universiteter har modtaget svar fra Aarhus Universitet og Aalborg Universitet, der ikke har bemærkninger.

Danske Universiteter har ikke i øvrigt bemærkninger til forslaget.

Med venlig hilsen

Annika Yderstræde
Specialkonsulent

DANSKE
UNIVERSITETER

UNIVERSITIES DENMARK

Fiolstræde 44, 1. th.
DK 1171 København K
Tlf. +45 33 36 98 24
Mobil +45 93510871
www.dkuni.dk

11. februar 2022

Børne- og Undervisningsministeriet

Departementet
Frederiksholms Kanal 21,
1220 København K.

Att.: aarjk@uvm.dk

"Høring – elevfordeling"

Høring over forslag til lov om ændring af lov om institutioner for almen- og gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser og lov om de gymnasiale uddannelser (Kapacitetsfastsættelse og elevfordeling på de gymnasiale ungdomsuddannelser)

Tak for det fremsendte høringsmateriale og udkast til lovforslag.

Gymnasiernes Bestyrelsesforening (GBF) fremsender hermed bemærkninger til det fremsendte forslag til lov.

Gymnasiernes Bestyrelsesforening bakker op om hovedintentionerne i lovforslaget, herunder at vore ungdomsuddannelser i højere grad skal afspejle befolkningen i området i forhold til elevernes sociale, kulturelle eller etniske baggrund, og samtidig hjælpe de gymnasiale institutioner i landets tyndere befolkede områder med overlevelse og fastholdelse af det faglige niveau.

I Gymnasiernes Bestyrelsesforening finder vi det derfor også logisk og hensigtsmæssigt, at lovforslaget ikke arbejder med én fælles model, gældende for hele landet, men opererer med *fordelingszoner og afstandszoner* som italesætter de forskellige udfordringer, der følger af demografi og geografisk placering.

Gymnasiernes Bestyrelsesforening finder det positivt, at der med lovforslaget sker en *harmonisering af regelsættet* således, at de erhvervsgymnasiale uddannelser (hhx og htx) fremadrettet omfattes af samme regelsæt som de almen- og gymnasiale uddannelser (stx og 2-årig hf), så elever ikke søger at omgå elevfordelingen ved at søge hhx eller htx i stedet for stx og hf.

Gymnasiernes Bestyrelsesforening finder det ligeledes positivt, at der med lovforslaget indføres en *minimumskapaciteten* til mindst ca. 84 elever (svarende til tre spor med 28 elever i hver klasse). Derved sikres et fagligt bæredygtigt undervisningsmiljø.

Vi finder det endvidere positivt at *henvisningstaxameteret* afskaffes pr. 1. januar 2022.

Gymnasiernes Bestyrelsesforening finder dog på en række områder behov for præcisering og afklaring af procedurer og konsekvenser.

Det er et centralt element i lovforslaget, at der indføres *Stram Kapacitetsstyring* og det hedder i forslaget:

"Det vil kunne betyde, at en uddannelsesinstitution kan få tildelt både færre og flere elever og klasser. En ændret kapacitetsfastsættelse vil have tilskudsmæssige konsekvenser for nogle institutioner. Forligskredsen er enig om, at større kapacitetstilpasninger på enkeltinstitutioner skal ske gradvist med henblik på, at institutionerne kan håndtere de indtægtsafledte konsekvenser ved en lavere kapacitet gennem tilpasninger af deres bygnings- og omkostningsforhold." (side 22)

En pålagt kapacitetsændring med færre elever og klasser vil medføre en betydelig budgetusikkerhed for institutionen og behov for ikke kun nedjustering af bygningskapacitet, men også betydelig usikkerhed for medarbejdere og dermed for eleverne.

Det skal i denne sammenhæng understreges, at en række steder i landet vil en bygningsmæssig tilpasning være en længerevarende proces ligesom en stor del af medarbejderne har lange opsigelsesvarsler. Der er derfor behov for en præcisering af længden af den 'gradvise' tilpasning, så der etableres en tilstrækkelig lang overgangsfase med tydelige konditioner samt, at der bliver lyttet til lokale indmelding af ønsket kapacitet. Sammen med et fornødent varsel vil det garantere lokal forankring og give bedre mulighed for, at de berørte institutioner kan drive en økonomisk forsvarlig institution med fokus på kerneydelsen.

Der indgår endvidere i aftalen et afsnit om *Flytning af kapacitet*. Af lovforslaget fremgår det, at:

"børne- og undervisningsministeren kan flytte kapacitet på de enkelte uddannelser mellem afdelinger og institutioner. Det kan fx være at flytte hf-kapacitet fra en hf-afdeling med en skæv elevsammensætning til en stx-afdeling med en modsatrettet balance og eventuelt, men ikke nødvendigvis, stx-kapacitet den anden vej." (side 25)

Der er i dette afsnit ingen bemærkninger om, at en sådan flytning skal ske 'gradvis' – blot at *"Flytning af kapacitet vil ske, inden eleverne søger."* (side 25)

Flytning af kapacitet vil give lige så stor budgetusikkerhed og behov for tilpasning med usikkerhed for medarbejdere og elever som ved nedsættelse af kapacitet. Der er derfor også her behov for præcisering af, at det bør ske gradvis tilpasning og med så langt varsel, at institutionen kan foretage den nødvendige tilpasning af bygnings- og medarbejderkapacitet. Det er endvidere af stor betydning for såvel den afgivende som den modtagende institution at få klarhed over, om det evt. er bestemmelserne i lov om virksomhedsoverdragelse, som vil skulle anvendes i denne situation.

Lovforslagets intention er blandt andet at vægte *elevernes prioriteter/ønsker* og *transporttid* mest muligt. Bestyrelsesforeningen vil derfor opfordre til at sikre, at den mulighed for at tage højde for lokale forhold, som blev indført i 2017, bevares. Muligheden for at inddrage disse lokale forhold blev indført for at sikre, at også elever med meget langt (50-70 minutter) til nærmeste gymnasium, blev sikret mulighed for optagelse på nærmeste gymnasium. Situationen i 2017 var således, at elever, der boede ganske tæt på et eller flere gymnasier, men som fravalgte disse nærmeste gymnasier, kunne tvinge andre elever til næst nærmeste gymnasium. Den situation ser vi ingen grund til at genskabe. Det er ud fra lovforslaget ikke muligt for os at fastslå, om det er tilfældet, men vi vil opfordre til at sikre, at der fortsat kan tages sådanne særlige lokale hensyn.

Gymnasiernes Bestyrelsesforening vil desuden opfordre til, at der i forbindelse med lovforslaget afsættes de nødvendige økonomiske ressourcer (evt. som reserve) for det tilfælde, at den centralt fastansatte, landsdækkende kapacitet er sat for lavt, og at der efterfølgende skulle vise sig et behov for at udbyde flere klasser.

Med venlig hilsen

Nils-Georg Lundberg
Formand for Gymnasiernes Bestyrelsesforening

Danske Rederier

Børne- og Undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København

11. februar 2022

Høringssvar vedr.: lovforslag om elevfordeling

Danske Rederier ønsker at indgive høringssvar vedr. lovforslag om elevfordeling med udgangspunkt i erhvervets store interesse i IBB Shippinglinje på Niels Brock, da vi er bekymrede for hvilken betydning disse nye regler vil få for det nye uddannelsesstilbud.

Danmark er en af verdens førende søfartsnationer, og det maritime erhverv er Danmarks største eksporterhverv. Shippingbranchen, der konkurrerer og opererer både nationalt og globalt, har brug for at rekruttere unge med særlig interesse, talent og forståelse for det branchespecifikke kommercielle område.

Danske Rederier har i samarbejde med Niels Brock udviklet og oprettet en IBB Shippinglinje, hvor eleverne på handelsskolen har mulighed for at tage en handelsgymnasial uddannelse, hvor de får indblik i og bidrag fra erhvervet. Det 3-årige gymnasieforløb vil kræve, at de unge er villige til og har interesse i at deltage i de aktiviteter erhvervet gennem partnerskabet med Niels Brock stiller til rådighed; erhvervsbesøg, virksomhedsbesøg, trade-events, oplæg, udenlandsk skoleophold lokaliseret i et af verdens internationale shipping knudepunkter, og deltage i masterclass. Undervejs vil erhvervet også byde ind med pladser til elever til konferencer, klimafestival, braincrush-camps mv. Deltagelse i uddannelsesaktiviteterne sker på frivillig basis for både elever, brancheorganisationer og virksomheder.

Uddannelsen er skabt til elever, der brænder for det internationale handelsmiljø, og som gerne fra start vil være skarpe på at udvikle deres kommercielle talent – et initiativ som er banebrydende for måden at samtænke en industri med en ungdomsuddannelse.

Det kræver først og fremmest engagement og nysgerrighed at søge om optagelse på den internationale shippinglinje. Med nuværende optagelsesmetode vil de elever, som optages på shippinglinjen, have shippinglinjen som deres første prioritet (estimeret). Ved en indførelse af nuværende lovforslag om elevfordeling estimerer Børne- og

Danske Rederier

Undervisningsministeriet, at 84% af eleverne vil få indfriet deres førsteprioritet, hvilket er en lav procentsats både i forhold til den ekstra indsats, der er lagt op til på IBB Shippinglinjen, samt set i forhold til den nuværende tilkendegivne interesse.

Niels Brock optager elever fra hele Sjælland, hvilket vidner om et engagement og forpligtelse hos eleverne – de er villige til at pendle langt for netop deres første prioritet. Derfor forudser vi, at optaget på shippinglinjen naturligt vil blive mangfoldig og drevet af motiverede elever med de gældende optagelsesregler. Ligeledes vil muligheden for at kunne søge om optagelse på shippinglinjen på Niels Brock være helt essentielt, da det ikke er muligt at søge samme linje et alternativt sted – shippinglinjen udbydes kun på Niels Brock.

Elever med bopæl udenfor det københavnske zoneområde, der ønsker optagelse på Niels Brock IBB Shippinglinje risikerer med de nye elevfordelingsregler at få minimeret deres muligheder for optagelse grundet zoneinddelingen jf. elevfordelingen.

I lovforslag om elevfordeling beskrives, hvorledes elevens bopælsområde og forældrenes indkomst vil få indflydelse på den unges muligheder for optagelse på bl.a. handelsgymnasiet. Det ugenomsigtige og utilgængelige datagrundlag, som har indflydelse på den enkeltes optagelse, vil kunne medføre en urimelig indskrænkelse i de unges mulighed for at kunne foretage deres uddannelsesvalg. Det vil kunne medføre, at uddannelsesvalget i højere grad bliver forsøgt strategisk, end det bliver foretaget efter ønske og interesse. Dette må betragtes som at være modstridende med den oprindelige bevæggrund for og et af hovedelementerne i elevfordelingen, hvor elevernes frie valg og uddannelsesønsker netop vægtes højt. Opsummerende er der en reel risiko for, at unge ikke søger deres første prioritet, men i stedet søger en lavere prioritet, fordi optagelseskravene og -mulighederne ikke er gennemsigtige.

For de unge, der står overfor deres første uddannelsesvalg, kan det virke mere tiltalende at søge en 'sikker' 2. prioritet end at søge om optagelse på den uddannelse, som de drømmer om at engagere sig i.

Danske Rederier er bekymrede over den eksklusion, der vil kunne ske af kommende elever, som gerne ville optages på Shippinglinjen. En eksklusion, der med begrundelse i den forslåede elevfordeling sker på

Danske Rederier

baggrund af socioøkonomiske og geografiske faktorer, som eleven ikke selv har indvirkning på eller mulighed for at ændre, og som Danske Rederier ser som en fratagelse af den unges mulighed for at være medskabende i egen fremtid og karriere.

Som samskabende part i IBB Shippinglinjen på Niels Brock - en ekstraordinær handelsgymnasial vej ind i Danmarks førende eksporterhverv - har Danske Rederier desuden en bekymring i forhold til den foreslåede optagelsesmetode, hvor ekstraordinære indsatser i grundskolen ikke kan bane vej for en ungdomsuddannelse, som kræver en ekstraordinær indsats i det gymnasiale forløb.

Danske Rederier beder derfor om på vegne af de unge (kommende shipping medarbejdere), erhvervet og med baggrund i ovenstående, at IBB Shippinglinjen på Niels Brock ikke bliver omfattet af de centrale fordelingsregler.

Med venlig hilsen

Anne Windfeldt Trolle
Direktør

Børne- og Undervisningsministeriet
aarjk@uvm.dk

11. februar 2022

Team Danmarks hørings svar til udkast til lovforslag:

”Lov om ændring af lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser og lov om de gymnasiale uddannelser (Kapacitetsfastsættelse og elevfordeling på de gymnasiale ungdomsuddannelser)

Først og fremmest vil vi gerne kvittere for, at vi bliver inddraget som høringspart, og at eliteidrætsleverne er inddraget som en prioriteret målgruppe med særlige behov.

Det har særligt stor betydning at ‘Team Danmark-elever’ fortsat kan optages med forrang, og at kommunalt godkendte eliteidrætslever også er medtænkt som elevgruppe, der kan optages med forrang. For at kunne kombinere eliteidræt og ungdomsuddannelse har begge typer af eliteidrætslever et særligt behov for at kunne blive optaget på skoler, hvor der er etableret særlige klasser og fleksible ordninger.

Vi opfordrer til at Team Danmark-elever fortsat kan optages med forrang på alle ungdomsuddannelser i Danmark, da det særligt i mindre befolkede områder ikke er muligt at etablere særlige klasser med forlængede forløb, men hvor der alligevel er særlige ordninger og tilbud målrettet eliteidrætsleverne. På det grundlag foreslår Team Danmark at ” at ansøgere til de gymnasiale uddannelser, som er på forlængede forløb, skal kunne få forrang til at blive optaget på en afdeling, som etablerer klasser for elever på sådanne forløb” ændres til ” at ansøgere til de gymnasiale uddannelser, som er på forlængede forløb, skal kunne få forrang til at blive optaget på en afdeling, som etablerer ordninger og klasser for elever på sådanne forløb.”¹

Med venlig hilsen

Christina Teller

Afdelingsleder, Dual Career
Mail: chte@teamdanmark.dk
Telefon: 23267610

¹ Der henvises til § 1, nr. 8 (§ 11 h, stk. 3) og § 4, nr. 2 og 3 og bemærkningerne hertil

Høringssvar

Lov om ændring af lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser og lov om de gymnasiale uddannelser

DUF – Dansk Ungdoms Fællesråd takker for muligheden for at kommentere på forslaget vedr. kapacitetsfastsættelse og elevfordeling på de gymnasiale ungdomsuddannelser.

Generelle bemærkninger

DUF ser både fordele og ulemper ved forslaget. DUF deler intentionen om at skabe mere mangfoldige gymnasiale uddannelser, hvor unge mødes på tværs af sociale skel og hvor der tages hensyn til unges transporttid. Samtidig deler DUF intentionen om at holde hånden under gymnasier i de mindre byer.

Overordnet er det vigtigt for DUF, at de berørte elever bliver involveret i beslutninger, der vedrører deres uddannelsesinstitution.

Dertil er det vigtigt for DUF, at der kommer en øget opmærksomhed på de konsekvenser forslaget har for unge, der ønsker at tage en HHX eller HTX-uddannelse, da udbuddet af disse typer af uddannelser er begrænsede.

Specifikke bemærkninger

Ny §8 stk.4: Eleverne på afdelingen bør involveres, hvis kapaciteten skal hæves.

Ny §8 stk. 8: Eleverne i regionen bør involveres i hvilke hensyn, regionsrådene skal tage i forbindelse med fastsættelse af de enkelte afdelingers kapacitet etc.

Ny §8 b: Eleverne på de berørte uddannelsesinstitutioner bør involveres, såfremt der flyttes kapacitet mellem uddannelsesinstitutioner.

Ny §11 e.: Der bør ved opdeling af zoner tages hensyn til placeringen af HHX og HTX-uddannelser, så elever ikke risikerer ikke at kunne komme på sin foretrukne type af uddannelse, såfremt de ikke bliver optaget på deres 1. prioritet.

Ny §11 h stk. 4: Der bør være opmærksomhed på, at 60 minutters transport er rigtig meget for en gymnasieelev, samt at rejsetiden kan have stor påvirkning på både trivsel og frafald.

Ny §11 h stk. 5: Elev- og studenterorganisationerne bør inddrages i fastsættelsen af reglerne om fordelingen af ansøgere mellem afdelinger etc.

Ny §11 j: Der bør være mere fleksibilitet på særligt HHX og HTX-uddannelser til at optage flere elever af enkelte indkomstgrupper end fordelingen tillader, da elever ellers risikerer ikke at kunne blive optaget på den uddannelsestype, de ønsker, da der ikke er andre tilbud indenfor en rimelig afstand.

Til Børne- og undervisningsministeriet

Kolding, d. 8. februar 2022

Høringssvar i relation til ændring af lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser og lov om de gymnasiale uddannelser (Kapacitetsfastsættelse og elevfordeling på de gymnasiale ungdomsuddannelser)

På Kolding Gymnasium er vi som mange andre steder meget optagede af den kommende elevfordelingsmodel, som vi på alle måder hilser velkommen, men som ved en ganske lille ændring, kan gøres endnu bedre.

Vi er en skole med en ikke repræsentativ sammensætning af elevgruppen sammenlignet med befolkningssammensætningen i lokalområdet og har i nogle år været underansøgt og fået elever tilført fra byens andet gymnasium. I den forbindelse har vi oplevet en række uhensigtsmæssigheder ved den nuværende elevfordelingsmodel, og da disse uhensigtsmæssigheder fortsat findes i den kommende elevfordelingsmodel, har vi udtænkt en alternativ tilgang til afstands-/transporttidskriteriet, der kan afhjælpe disse udfordringer og uhensigtsmæssigheder. Dette er ikke kun tilfældet i Kolding men også andre steder i landet, hvor udfordringen er den samme: at et afstands-/transporttidskriterium betyder, at elever, som bor langt væk fra deres nærmeste gymnasium, bor uden for den "optage-radius" gymnasiet har og derfor får endnu længere til det gymnasium, de bliver optaget på.

I ændringsforslaget til *Lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser og lov om de gymnasiale uddannelser* står følgende:

§ 11 i. På afdelinger i afstandszoner får alle ansøgere, som har prioriteret en afdeling som 1. prioritet, reserveret en plads på afdelingen, hvis afdelingen ikke har flere 1. prioritetsansøgere, end afdelingen har kapacitet til at optage. Hvis en afdeling har flere 1. prioritetsansøgere, end den har kapacitet til, får en ansøger, der har kortere transporttid fra bopælen til afdelingen, reserveret en foreløbig plads forud for en ansøger med længere transporttid.

At bruge afstand eller transporttid som udløsende faktor for hvem, der skal fordeles, er på mange måder meget fornuftigt, men det er uhensigtsmæssigt at bruge kriterierne, som de bruges i dag, og som de ifølge ovenstående også vil blive brugt fremadrettet, hvor dem, der fordeles, er dem, der har længst til den overansøgte skole. I mange tilfælde betyder den nuværende og måske kommende praksis, at dem, som fordeles, er dem, som i forvejen har rigtigt langt til den skole, og som dermed for nogles vedkommende ender med at blive fordelt til en skole, som ligger endnu længere væk.

Konkret oplever vi, at fordelte elever nogle gange rejser meget langt i bus for at komme i skole, og at de tilmed i nogle tilfælde sidder i en bus, der kører direkte forbi det gymnasium, som de oprindeligt havde som deres førsteprioritet, for så at køre ned til busterminalen og skifte til en ny bus, der kan bringe dem til os... Altså elever, der i forvejen har rigtigt langt og rigtig lang transporttid, får endnu længere.

For at rette op på denne åbenlyse uhensigtsmæssighed er vores forslag er, at man i stedet for afstand/transporttid brugte afstands-/transporttidsdifference, når man skal finde frem til

hvilke elever, der skal fordeles – altså hvad er forskellen i afstand/transporttid til de skoler, som eleven har søgt. Med dette tiltag bliver det altså de elever, der har kortere afstand/kortere transporttid til deres anden prioritet end deres førsteprioritet, der kommer til fordeling, hvis førsteprioritetsskolen er overansøgt.

Hvis man bruger afstands-/transporttidsdifference som udløsende faktor, for hvem der skal fordeles, vil det altså som udgangspunkt være elever, der bor tæt/tættere på den skole, de fordeles til, end den de oprindeligt havde søgt, eller som alternativt bor midt mellem de to skoler, og det vil derfor også være langt mere sandsynligt, at de har den skole, som de fordeles til som et naturligt andet valg – og det er under alle omstændigheder langt mere forståeligt for eleven, at vedkommende fordeles til en skole, der ligger tættere på, end den, vedkommende havde søgt som førsteprioritet, hvorimod det er meget uforståeligt, hvis vedkommende i forvejen er blandt dem, der har længst til en skole, og så fordeles til en skole, der ligger endnu længere væk.

Derudover mener vi, at vores model, hvor vi bruger afstands-/transporttidsdifference som kriterium, også kan bruges i håndteringen af dem, der strategisk vælger en skole, der ligger langt væk for at få opfyldt deres reelle førsteprioritet, og til at håndtere den uhensigtsmæssige søgning til byerne, hvor elever langt fra kan indgå i lodtrækning om pladser på overansøgte skoler i fordelingszoner på lige fod med elever, der bor tæt på. Dette tager vores model højde for ved fjerne ansøgere, der har mere end 30 minutters transporttid til den overansøgte men samtidigt har en anden institution med samme uddannelse tættere på.

Endelig mener vi, at det frie valg og fravalg bevares – man har fortsat sit frie valg! Hvis der er plads på skolen, får man valget opfyldt, og hvis der virkelig er en skole, man ikke vil gå på, kan man også undgå det. Helt som i dag er det kun ved ensidig søgning til overansøgte skoler, at man ikke nødvendigvis får sit ønske opfyldt, og man vil altid kunne få plads på en underansøgt skole efter eget valg

Vi har vedlagt en teknisk gennemgang af vores model som bilag, og vi håber, at vores model kan være med til at fjerne nogle helt åbenlyse uhensigtsmæssigheder og gøre en god lovændring endnu bedre.

Med venlig hilsen

Sune Hother Petersen
Rektor

Bilag – Transporttidsdifference som kriterium for elevfordeling

Trin 1:

For hver uddannelse på hver institution udregnes tallet

$$A = (\text{antal ansøgere}) - (\text{kapacitet som antal elev} - \text{pladser})$$

Hvis tallet A er negativt for uddannelsen, så kalder vi uddannelsen for underansøgt. Dette betyder, at skolen har plads til alle sine ansøgere, og derfor fordeles alle ansøgerne til de skoler med negativt A til den skole, de har søgt som 1.prioritet.

De uddannelser, der har et positivt A , kaldes overansøgte.

Rationalet i det følgende er, at hvis en skole er overansøgt, så fordeles KUN 1.prioritetsansøgere til denne.

Alle skoler får det korrekte antal ansøgere, da kapaciteterne sikrer dette. Da der ikke er overkapacitet, så vil modellen fordele alle ansøgerne.

Trinnene 2-4 udføres nu for ansøgere til overansøgte skoler i AFSTANDSZONER.

Trin 2:

For alle ansøgere, der endnu ikke er fordelte, undersøges, om de har prioriteter nok i.f.t gældende lovgivning. Herefter sættes 'skyggeprioriteter' svarende til de to nærmeste (herved menes korteste transporttid) underansøgte udbud af samme uddannelse som ansøgerens først prioriterede uddannelsesønske.

Hvis tallet A er positivt for uddannelsen, udregnes der et transporttidsdifferencetal for hver eneste elev, der har søgt den overansøgte skole:

$$\text{tids. difference} = \text{tiden til 1. søgte inst} - \text{tiden til 2. søgte inst}$$

Hvis også 2.søgte institution er overansøgt, så udregnes $\text{dist til 1. søgte inst} - \text{dist til 3. søgte inst}$.

Er 3.inst også overansøgt (og der ikke er en 4.inst), så sikrer de to skyggeprioriteter, at eleven kan forbindes med et ønske, der er muligt hvis 1.prioritet ikke opfyldes.

Bemærk: Hvis tallet *tids. difference* er positivt for en elev, så har vedkommende elev søgt en overansøgt uddannelse, men der er kortere til elevens næste mulige prioritet (som så er underansøgt), eller til en anden institution, der udbyder samme uddannelse, som eleven har søgt som 1.prioritet (hvis eleven er løbet tør for prioriteter, eller alle elevens ønskede uddannelser er overansøgte).

Trin 3:

Der undersøges nu, om en elev, der har søgt en overansøgt skole, er meget villig til at rejse meget langt (mere end 30 minutter) for at få opfyldt sin 2.prioritet. Rationalet er her, at 2.prioriteten så vurderes som meget attraktiv for ansøgeren. Hvis 2.prioriteten er overansøgt, så bortfalder denne, hvis den derimod er underansøgt, så fordeles eleven til sin 2.prioritet.

Herefter har vi kun elever at fordele som har søgt en overansøgt skole, og deres næste prioritet er pt ikke overansøgt (altså mulig).

Trin 4:

Alle elever, der har søgt en overansøgt skole, rangeres nu i en liste L således, at de, der har den største *tids. difference*, står øverst. Herefter rangeres ansøgerne nedad efter aftagende værdi. På et tidspunkt passerer tallet 0, og herefter har ansøgerne på listen søgt deres nærmeste uddannelses tilbud af den højest prioriterede type (som så desværre er overansøgt).

Herefter fordeles eleverne på de underansøgte uddannelser fra toppen af L .

Hver gang en elev tages ud af toppen fra L , og fordeles til sin første mulige prioritet, undersøges to ting:

- a. Det undersøges, om der stadig er for mange elever til de overansøgte uddannelser. Hvis det for én uddannelse ikke er tilfældet, så er Tilfælde P indtruffet.
- b. Det undersøges, om fordelingen af elever fra L har betydet, at en af de underansøgte skoler har nået sin kapacitet. Hvis dette sker, er Tilfælde Q indtruffet.

Hvis P er indtruffet, så fordeles alle de elever, der står i L og har den pågældende uddannelse som 1.prioritet til denne uddannelse, og alle disse elever fjernes fra L .

Hvis Q er indtruffet, så er den pågældende uddannelse fyldt, og *dist. difference* for de elever, hvor den netop fyldte uddannelse indgår, omregnes for disse elever.

Processen fortsætter, indtil der sker et af to tilfælde:

- a. Listen L er tom. I dette tilfælde er fordelingen slut.
- b. Alle uddannelser har nået deres kapacitet. Herefter beslutter regionsrådet, hvorvidt de resterende ansøgere skal optages indenfor uddannelsernes eksisterende kapacitet (det sker, hvis det er meget få ansøgere til en given uddannelse), eller hvorvidt en eller flere skoler skal bedes om at hæve sin kapacitet på den pågældende uddannelse.

Herefter er der fordelt ansøgere/elever til alle skoler, der enten er beliggende i afstandszoner og/eller er underansøgte skoler beliggende i fordelingszoner (de sidstnævnte har muligvis ikke fået eleverne nok til at nå deres kapacitet).

Trin 5:

Ikke-fordelte ansøgere, der så har søgt overansøgte skoler i fordelingszoner, fordeles på de resterende skoler vha. den fordelingsmodel som STIL har orienteret om.

København d. 8. februar 2022

Til

Børne- og Undervisningsministeriet
Departementet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

Fremsendt som e-mail til aarik@uvm.dk med følgende angivelse i emnefeltet "Høring – elevfordeling, Danmarks Private Skoler".

Høring vedr. lovændringer ifm. kapacitetsfastsættelse og elevfordeling på de gymnasiale ungdomsuddannelser

I høringsbrev af 21. januar 2022 anmoder Børne- og Undervisningsministeriet om eventuelle bemærkninger vedrørende ovenstående. Foreningen Danmarks Private Skoler – grundskoler og gymnasier takker for muligheden til at give vores synspunkter til kende.

Foreningen har ifm. med tidligere høringssvar givet sin mening til kende om elevfordelingsordningen generelt. Her gives konkrete bemærkninger til lovændringerne.

Foreningen har følgende bemærkninger:

Foreningen er forundret over, at man i forbindelse med den nye model for det fremtidige samarbejde mellem de gymnasiale institutioner og regionsrådet, kaldet gymnasiesamarbejdet, (jf. udkastets side 45) foreslår, at private gymnasier og hf-kurser, der ønsker at deltage, kan deltage, i det omfang regionsrådet vurderer, at det er hensigtsmæssigt. Ud fra hvilke kriterier kan regionsrådet beslutte, at det ikke er hensigtsmæssigt, at de frie aktører deltager i samarbejdet? Efter foreningens opfattelse bør det være omvendt. De frie og private gymnasiale institutioner bør have ret til at deltage i samarbejdet, hvis det er hensigtsmæssigt for institutionen.

Foreningen ser meget positivt på den fortsatte mulighed for, at Børne- og undervisningsministeren betaler undervisningsafgiften for kursister på private studenterkurser, hvis der ikke er et studenterkursus inden for den offentlige forvaltning mindre end 20 km fra det private kursus, bevares. Jf. bemærkninger til §15 i lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser (udkastets side 144).

Vi står til rådighed for uddybning af høringssvaret.

Karsten Suhr, formand
ks@privateskoler.dk

Danmarks Private Skoler
Ny Kongensgade 15, 3.
1472 København K

Børne- og Undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K
Danmark

8. februar 2022

J.nr. 2022-11-0784
Dok.nr. 443371
Sagsbehandler
Sara Sarmanlu

Sendt til: aarjk@uvm.dk

Høring over forslag til lov om ændring af lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser og lov om de gymnasiale uddannelser

Datatilsynet
Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby
T 3319 3200
dt@datatilsynet.dk
datatilsynet.dk

CVR 11883729

1. Børne- og Undervisningsministeriet har den 21. januar 2022 anmodet om Datatilsynets eventuelle bemærkninger til ovenstående udkast til lovforslag.

Af udkastets § 1, nr. 8, fremgår det, at der i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. foretages følgende ændring:

”8. Før § 12 indsættes følgende:

»Elevfordeling

§ 11 b. Styrelsen for It og Læring indhenter til brug for elevfordeling samt til administrativ og statistisk brug på ministeriets område, oplysninger på individniveau om CPR nr., institutionsnummer, uddannelse, klassetrin, klassebetegnelse, tilrettelæggelse, afgangsårsag og start- og slutdato hos institutionerne og oplysninger om CPR ID, navn, beskyttelse af navn og adresse, registrerede forældre og adresse hos Det Centrale Personregister og Danmarks Adresseregister.

Stk. 2. Styrelsen for It og Læring indhenter til brug for beregninger, herunder af indkomst kategorier, zonetyper og ansøgers placering i indkomstgrupper, samt til administrativ og statistisk brug på ministeriets område oplysninger om ansøgernes forældres indkomst hos told- og skatteforvaltningen, jf. § 11 f, herunder oplysninger i elektronisk form.

Stk. 3. De i stk. 1 og 2 nævnte data videregives til regionerne til brug for elevfordeling, jf. § 11 d, stk. 2.

§ 11 c. Styrelsen for It og Læring udarbejder et datagrundlag til brug for elevfordeling samt til administrativ og statistisk brug på ministeriets område. Datagrundlaget indeholder stamoplysninger om ansøgerne, deres ansøgningsdata, deres transporttid til afdelinger med gymnasiale uddannelser og deres forældres indkomst.

Stk. 2. Data fra datagrundlaget videregives til en central it-understøttet fordelingsmekanisme, jf. § 11 d.

”§ 11 d. Styrelsen for It og Læring stiller som databehandler en central it-understøttet fordelingsmekanisme. Den koordinerende Tilmelding til Gymnasiale Ungdomsuddannelser, til rådighed for regionerne til brug for fordeling af ansøgere til de 3-årige uddannelser til almen, merkantil og teknisk studentereksamen og den 2-årige uddannelse til hf-eksamen samt pre-ib. Styrelsen for It og Læring udvikler og driver fordelingsmekanismen på regionernes vegne. Regionerne er dataansvarlige for behandlingen af de indlæste personoplysninger i fordelingsmekanismen og kan i opgaveløsningen behandle ansøgers personnumre med henblik på en entydig identifikation.

Stk. 2. Styrelsen for It og Læring handler som databehandler alene efter dokumenteret instruks fra regionerne. Styrelsen for It og Læring skal træffe de fornødne tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger mod, at oplysninger hændeligt eller ulovligt tilintetgøres, fortabes eller forringes, og mod, at de kommer til uvedkommendes kendskab, misbruges eller i øvrigt behandles i strid med Europa-Parlamentets og Rådets forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og med databeskyttelsesloven. Styrelsen skal herved også sikre, at it-løsningen for

systemet til elevfordeling opfylder forordningens krav til databeskyttelse gennem design og data-beskyttelse gennem standardindstillinger.

Stk. 3. Styrelsen for It og Læring skal efter anmodning fra regionerne give tilstrækkelige oplysninger til, at regionerne kan påse, at der er truffet de i stk. 2 nævnte tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger.

Stk. 4. Styrelsen for It og Læring fastsætter efter forhandling med Danske Regioner nærmere regler om regionernes opgaver og ansvar som dataansvarlige, jf. stk. 2, og om styrelsens opgaver og ansvar som databehandler..."

Børne- og Undervisningsministeriet har i lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 3.8 og i de specielle bemærkninger til de enkelte bestemmelser redegjort nærmere for forholdet til databeskyttelseslovgivningen.

Datatilsynet har i den forbindelse noteret sig Børne- og Undervisningsministeriets vurdering af, at den påtænke behandling af personoplysninger kan ske inden for rammerne af databeskyttelsesforordningen, herunder artikel 6, stk. 1, litra e, jf. artikel 6, stk. 2 og stk. 3, og artikel 9, stk. 2, litra g.

Datatilsynet forudsætter i forlængelse heraf, idet bestemmelserne ses at indebære behandling af mange personoplysninger om mange registrerede, at Børne- og Undervisningsministeriet i forbindelse med udformningen af lovforslaget har været særlig opmærksom på de grundlæggende principper for behandling af personoplysninger i databeskyttelsesforordningens artikel 5, herunder bestemmelsens litra c om dataminimering.

Datatilsynet har endvidere noteret sig det af Børne- og Undervisningsministeriet anførte om, at:

"Den foreslåede bestemmelse, som omhandler videregivelse af personoplysninger med et specifikt formål til en nærmere angivet kreds af dataansvarlige, vil indebære, at ministeriet, regionerne og institutionerne ikke vil skulle oplyse de registrerede personer om, at der behandles oplysninger om dem i de ovenfor nævnte systemer med henblik på, at ministeriet kan udføre sine opgaver med at stille ajourførte og korrekte oplysninger til rådighed for de øvrige registre på ministeriets område, herunder til brug for elevfordeling, og at regioner og institutioner kan udføre deres opgave med elevfordeling. Dette vil indebære en undtagelse til databeskyttelsesforordningens artikel 14. Det vurderes, at der er mulighed for at indføre den foreslåede bestemmelse i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningen og dennes rammer for særregler om behandling af personoplysninger. Vurderingen har taget udgangspunkt i de kriterier, som fremgår af betænkning nr. 1565 om databeskyttelsesforordningen – og de retlige rammer for dansk lovgivning i forhold til indførelse af nye nationale særregler for behandling af ikke-følsomme personoplysninger, jf. betænkning nr. 1565, del I – bind 1, side 168 ff."

Det står imidlertid ikke Datatilsynet helt klart, hvad der menes med ovenstående, herunder at der er tale om en undtagelse til databeskyttelsesforordningens artikel 14. Datatilsynet henstiller derfor, at Børne- og Undervisningsministeriet nærmere angiver, hvad der ligger til grund for ministeriets vurdering heraf, herunder det retlige grundlag i forordningen som hjemler en sådan undtagelse.

Datatilsynet har desuden noteret sig, at databeskyttelsesforordningens artikel 22 om automatiske individuelle afgørelser, herunder profilering, ikke ses omtalt i lovforslag. Det står imidlertid ikke Datatilsynet helt klart, om de foreslåede bestemmelser vil indebære, at der træffes automatiske individuelle afgørelser som omhandlet i databeskyttelsesforordningens artikel 22, og Datatilsynet henstiller derfor, at Børne- og Undervisningsministeriet forholder sig hertil, herunder – såfremt dette er tilfældet – foreneligheden med artikel 22.

Forslaget giver herudover ikke Datatilsynet anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen

Høringssvar vedrørende optagelse på de gymnasiale uddannelser

På vegne af netværket eliteidrætsgymnasier vil vi gerne rette en stor tak for og opbakning til den ændring, som er foretaget i forhold til optagelse af eliteidrætselever på de gymnasiale uddannelser. Både nationalt og kommunalt godkendte eliteidrætselever er blevet medtænkt og fået forrang, ligesom det er tilfældet i den nuværende optagelsesbekendtgørelse. Det muliggør de rammer og det miljø, som er nødvendigt for at optimere mulighederne for unge gymnasieelever, der samtidig med deres gymnasieuddannelse dyrker elitesport. Eksempelvis skemalagt morgentræning, dual career forløb og fleksibilitet i forhold til sportsligt fravær ved eksempelvis stævner og konkurrencer i udlandet. Dette arbejde ude på gymnasierne gøres i tæt samarbejde med kommunerne, Team Danmark og lokale klubber og foreninger.

For medlemsskolerne betones vigtigheden af at fortsætte gældende praksis med forrang for også kommunalt godkendte elitesportslever, da det netop muliggør en fortsættelse af det gode og tætte samarbejde med lokale klubber og foreninger og kommuner. Disse ordninger og samarbejder er helt afgørende for at unge eliteidrætsudøvere kan fortsætte med at dyrke og udvikle deres talent indenfor deres sport samtidig med en gymnasieuddannelse.

Eliteidrætsgymnasier er et landsdækkende netværk bestående af 45 gymnasieskoler. Netværket arbejder meget tæt sammen med Team Danmark i arbejdet med at fremme og optimere mulighederne for kombinationen af elitesport og en gymnasieuddannelse. Gymnasierne dækker alle de gymnasiale uddannelser og gymnasierne er fordelt udover hele landet.

På vegne af Eliteidrætsgymnasier,

Anders Høgenhaug Johnsen, formand

Mail: ah@vibkat.dk

Tlf: 29930438

Karen-Iben Perelman

Fra: DEP - AAR JK
Sendt: 8. februar 2022 10:17
Til: Karen-Iben Perelman
Emne: VS: Høring elevfordeling på de gymnasiale ungdomsuddannelser

Fra: 19kontor@rigsrevisionen.dk <19kontor@rigsrevisionen.dk>
Sendt: 4. februar 2022 08:02
Til: DEP - AAR JK <AARJK@uvm.dk>
Emne: Høring elevfordeling på de gymnasiale ungdomsuddannelser

Børne- og Undervisningsministeriet har den 21. januar 2022 sendt forslag til ændring af love vedr. kapacitetsfastsættelse og elevfordeling på de gymnasiale ungdomsuddannelser i høring.

Ministeriernes forpligtelse til at høre Rigsrevisionen er fastlagt af rigsrevisorloven, §§ 7 og 10 (Lovbekendtgørelse nr. 101 af 19/01/2012) og angår revisions- og/eller regnskabsforhold, der kan have betydning for Rigsrevisionens opgaver.

Vi har gennemgået lovforslaget og kan konstatere, at det ikke omhandler revisions- eller regnskabsforhold i staten eller andre offentlige virksomheder, der revideres af Rigsrevisionen.

Vi har derfor ikke behandlet henvendelsen yderligere.

Med venlig hilsen

Mette E. Mathiasen
Specialkonsulent

FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN

Landgreven 4
DK-1301 København K

Tlf. +45 33 92 84 00
Dir. +45 33 92 85 73
mem@rigsrevisionen.dk

www.rigsrevisionen.dk

Fra: Tove Laursen <Tove.Laursen@uvm.dk>
Sendt: 21. januar 2022 16:22
Emne: Høring over udkast til forslag ændring af love vedr. kapacitetsfastsættelse og elevfordeling på de gymnasiale ungdomsuddannelser

Til de på vedhæftede høringsliste anførte høringsparter

Herved fremsendes høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, lov om private

institutioner for gymnasiale uddannelser og lov om de gymnasiale uddannelser (Kapacitetsfastsættelse og elevfordeling på de gymnasiale ungdomsuddannelser).

Der vedhæftes høringsbrev, høringsliste og lovudkast.

Frist for eventuelle bemærkninger er mandag den 14. februar 2022, kl. 12.00.

Med venlig hilsen
Karen-Iben Perelman
Specialkonsulent

**BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET**

Departementet
Afdelingen for Analyse og Rådgivning
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K
Tlf. nr.: 32 92 50 00
Direkte tlf.: +45 33 92 54 82
E-mail: Karen-Iben.Perelman@uvm.dk

Karen-Iben Perelman

Fra: Tove Laursen
Sendt: 1. februar 2022 08:35
Til: Karen-Iben Perelman
Emne: VS: Høring over udkast til forslag ændring af love vedr. kapacitetsfastsættelse og elevfordeling på de gymnasiale ungdomsuddannelser

AppServerName: esdh-uvm-stil
DocumentID: 22/02047-3
DocumentIsArchived: -1

Fra: UFM FP SFU - Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser <rep@ufm.dk>
Sendt: 31. januar 2022 13:55
Til: Tove Laursen <Tove.Laursen@uvm.dk>
Emne: SV: Høring over udkast til forslag ændring af love vedr. kapacitetsfastsættelse og elevfordeling på de gymnasiale ungdomsuddannelser

Sekretariatet for Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser takker på rådets vegne for at have fået mulighed for at udtale sig om det fremsendte lovforslag vedr. ændring af Studievalgsbekendtgørelsen.

Det fremgår af den vedlagte høringsliste, at hovedparten af de organisationer, foreninger og råd, som kan udpege medlemmer og tilforordnede til rådet, har mulighed for at afgive selvstændige høringssvar. Hertil kommer, at det nye råd p.t. ikke er beskikket efter, at beskikkelsesperioden for det gamle råd udløb den 30. april 2020.

Sekretariatet har på den baggrund ikke fundet det relevant at forelægge lovforslaget for rådet.

Med venlig hilsen
Line Thorup

Fra: Tove Laursen <Tove.Laursen@uvm.dk>
Sendt: 21. januar 2022 16:22
Emne: Høring over udkast til forslag ændring af love vedr. kapacitetsfastsættelse og elevfordeling på de gymnasiale ungdomsuddannelser

Til de på vedhæftede høringsliste anførte høringssparter

Herved fremsendes høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser og lov om de gymnasiale uddannelser (Kapacitetsfastsættelse og elevfordeling på de gymnasiale ungdomsuddannelser).

Der vedhæftes høringsbrev, høringsliste og lovudkast.

Frist for eventuelle bemærkninger er mandag den 14. februar 2022, kl. 12.00.

Med venlig hilsen
Karen-Iben Perelman

Karen-Iben Perelman

Fra: Tove Laursen
Sendt: 28. januar 2022 15:57
Til: Karen-Iben Perelman
Emne: VS: Høring over udkast til forslag ændring af love vedr. kapacitetsfastsættelse og elevfordeling på de gymnasiale ungdomsuddannelser
Vedhæftede filer: Høringsbrev.pdf; Høringsliste.pdf; Lovudkast 21. januar 2021.pdf
AppServerName: esdh-uvn-stil
DocumentID: 22/02047-2
DocumentIsArchived: -1

Fra: Lars Djernæs <ldj@fanet.dk>
Sendt: 28. januar 2022 15:50
Til: Tove Laursen <Tove.Laursen@uvn.dk>
Cc: Nadeem Farooq <nfa@fanet.dk>; David Luxhøj-Pedersen <dlp@fanet.dk>
Emne: VS: Høring over udkast til forslag ændring af love vedr. kapacitetsfastsættelse og elevfordeling på de gymnasiale ungdomsuddannelser

Til Børne- og Undervisningsministeriet

FA takker for nedenstående høring vedr. udkast til forslag ændring af love vedr. kapacitetsfastsættelse og elevfordeling på de gymnasiale ungdomsuddannelser.

FA anerkender, at forslaget til nye elevfordeling forsøger at adressere to hovedudfordringer: At en række gymnasier i tyndt befolkede områder af landet er udfordret på elevgrundlaget på grund af dalende ungdomsårgange, mens enkelte gymnasier i de større byer er udfordret af et polariseret elevgrundlag, der langt fra afspejler befolkningssammensætningen i området.

FA er dog samtidig bekymret for, at forslaget risikerer at svække optaget på de erhvervsgymnasiale uddannelser, hhx og htx, som er inkluderet i den nye elevfordeling. Dansk Erhverv har undersøgt adfærden hos de elever, der søger hhx og htx. Undersøgelserne viser, at disse elever er mere målrettede i deres søgning efter konkrete erhvervsgymnasier, og at de gerne rejser længere for det. Får de ikke deres 1. prioritet, vælger de langt oftere det lokale almene gymnasium, end det er tilfældet for de elever, der har et alment gymnasium som 1. prioritet. FA ser derfor som Dansk Erhverv en betydelig risiko for, at den nye elevfordeling vil bidrage til at reducere optaget på de erhvervsgymnasiale uddannelser.

FA finder det meget uheldigt, hvis det bliver tilfældet. Erhvervsgymnasierne leverer i høj grad studerende til uddannelser, der fører til beskæftigelse i finanssektoren, hvor efterspørgslen efter medarbejdere med videregående uddannelser er markant stigende og rekrutteringsudfordringerne voksende. Det er derfor meget vigtigt for FA, at den nye elevfordeling ikke svækker mulighederne for, at der bliver uddannet flere fra de erhvervsgymnasiale uddannelser. Der er tværtimod brug for at tilskynde flere elever til at gå den vej. FA anbefaler derfor, at forslaget suppleres med mekanismer, der understøtter et øget optag på de erhvervsgymnasiale uddannelser for at imødegå ovennævnte risiko.

Med venlig hilsen
Lars Djernæs
Chefkonsulent
ldj@fanet.dk
[+45 33 38 16 27](tel:+4533381627)

Amaliegade 7
1256 København K

FA FINANSSEKTORENS
ARBEJDSGIVERFORENING

Fra: Tove Laursen <Tove.Laursen@uvm.dk>

Sendt: 21. januar 2022 16:22

Emne: Høring over udkast til forslag ændring af love vedr. kapacitetsfastsættelse og elevfordeling på de gymnasiale ungdomsuddannelser

Til de på vedhæftede høringsliste anførte høringsparter

Herved fremsendes høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser og lov om de gymnasiale uddannelser (Kapacitetsfastsættelse og elevfordeling på de gymnasiale ungdomsuddannelser).

Der vedhæftes høringsbrev, høringsliste og lovudkast.

Frist for eventuelle bemærkninger er mandag den 14. februar 2022, kl. 12.00.

Med venlig hilsen
Karen-Iben Perelman
Specialkonsulent

**BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET**

Departementet
Afdelingen for Analyse og Rådgivning
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K
Tlf. nr.: 32 92 50 00
Direkte tlf.: +45 33 92 54 82
E-mail: Karen-Iben.Perelman@uvm.dk

Karen-Iben Perelman

Fra: Tove Laursen
Sendt: 28. januar 2022 10:18
Til: Karen-Iben Perelman
Emne: VS: Høring over udkast til forslag ændring af love vedr. kapacitetsfastsættelse og elevfordeling på de gymnasiale ungdomsuddannelser

AppServerName: esdh-uvn-stil
DocumentID: 22/02047-1
DocumentIsArchived: -1

Fra: info cfu-net <info@cfu-net.dk>
Sendt: 26. januar 2022 09:37
Til: Tove Laursen <Tove.Laursen@uvn.dk>
Emne: SV: Høring over udkast til forslag ændring af love vedr. kapacitetsfastsættelse og elevfordeling på de gymnasiale ungdomsuddannelser

Kære Tove.

CFU har ikke bemærkninger til den fremsendte høring.

Med venlig hilsen

Camilla Christensen
Assistent

CFU - Centralorganisationernes Fællesudvalg
Niels Hemmingsens Gade 10, 4.
1153 København K

Telefon 33 76 86 74
Mail: cc@skaf-net.dk

Fra: Tove Laursen <Tove.Laursen@uvn.dk>
Sendt: 21. januar 2022 16:22
Emne: Høring over udkast til forslag ændring af love vedr. kapacitetsfastsættelse og elevfordeling på de gymnasiale ungdomsuddannelser

Til de på vedhæftede høringsliste anførte høringsparter

Herved fremsendes høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser og lov om de gymnasiale uddannelser (Kapacitetsfastsættelse og elevfordeling på de gymnasiale ungdomsuddannelser).

Der vedhæftes høringsbrev, høringsliste og lovudkast.

Frist for eventuelle bemærkninger er mandag den 14. februar 2022, kl. 12.00.

Med venlig hilsen